

Ivairios Žinios

IS ARTIMUJŲ RYTŲ KONFERENCIJOS.

Prasidėjusi lapkričio 20 d., Lausanoj, Artimųjų Rytų taikos konferencija ligi 28 d. lapkr. prie jokių konkrečių davinų dar nepriėjo. Ligi šiol dar vis ėjo tik pasitarimai, reikalavimų statymai ir tt.

Tuo tarpu galima pažymėti tik tiek, kad Italijos naujasai premieras ir fašistų vadas Mussolini dėjo pastangų iškovojuimui Rusijai pilnateisio dalyvio vietą konferencijoje, kas sustiprina Turkijos nacionalistų poziciją, nes, sakoma, rusai palaikys turkus ir dės pastangų, kad suardžius Santarvės jėgas. Taipgi sakoma, kad Italijos premieras Mussolini pasikalbėjęs su Rusijos pasiuntiniu išsireiškęs, kad Rusijos valdžia gali laukti greito Italijos pripažinimo jos de jure ir kad italai yra vienodo nusistatymo su rusais linkui turkų reikalavimų. Vienok vėlesnės žinios praneša, kad Santarvė sutartinai sutinka nepreileisti Rusijos prie visų konferencijos svarstomų klausimų.

Lapkričio 25 d. Amerikos ambasadorius Italijai Child, kuris atstovauja Amerikos valdžiai Lauzanos konferencijoje, vardu savo valdžios pareiškė, kad Amerikos nusistatymu yra, kad Amerika nepripažįsta Santarvei jokių specialių privilegijų Turkijos teritorijoje, nors Santarvė ir yra pergalėtojai. Šitokis Amerikos nusistatymas labai nepatiko Santarvei, ypač Francija tuomi labai nepatenkinta, nes esą šitokis Amerikos nusistatymas sutvirtina Turkų-Rusų susitarimą ir padrąsina turkus. Žinoma, turkai pritaria tokiame Amerikos nusistatymui.

NAUJAS VOKIETIJOS KABINETAS.

Kanceliui Kuno pavyko sudaryti kabinetą. Lapkr. 25 d. naujasai kancleris pareiškė Reichstagui naujos vyriausybės darbų programą ir išpildžius socialdemokratų reikalavimą—atsista tydinus maisto ministeriui Mueller, Reichstagas užgėrė tą vyriausybės darbų programą. Vienok ir naujos vyriausybės nusistatymas linkui kontribucijų klausimo niekuomi nesiskiria nuo senosios. Vadinasi, ir naujoji vyriausybė nieko naujo Santarvei nežada.

HARDINGAS REIKALAUJA SUBSIDIJOS PREKYBOS LAIVYNUI.

Lapkričio 21 d. prezidentas Hardingas, kalbėdamas bendrame kongreso posėdyje, reikalavo, kad šis nepaprastas kongreso posėdis

suteiktų Amerikos prekybos laivynui subsidiją. Jis pareiškė, kad Amerikai yra reikalingas prekybinis laivynas, jei ji nori išlaikyti savo prekybą atatinamoj aukštumoje ir todėl valdžia privalanti šitoki laivyną subsidiuoti.

84 ANGLIAKASIAI ŽUVO KASYKLOJE.

Pranešimu iš Birmingham, Ala., lapkričio 22 d. ištiko baisi nelaimė Woodward Iron Co. kasykloje No. 3 ties Daloniete. Kasykloje kilo gazo ir dulkių eksplozija, kurioj žuvo 84 angliakasiai ir 60 sužeista. Po eksplozijos kilęs gaisras uždarė kasykloje 499 angliakasius, kurių 333 išsigelbėjo pašaliniais išėjimais ir prie kitų buvo prisikasta iš kitų kasyklų. Eksplozija kilo „šaftė“ nuo elektros kibirkšties, kurią pagamino keli vagonėliai be kontrolės pasileidę kasykloje ir vėliau susidaužę. Tokiu būdu principialis išėjimas iš kasyklų tapo uždarytas ir todėl darbininkams pėsioje gelbėtis kitais keliais, kurie dar liko gyvi ir nesužeisti.

VIENOS DIENOS SENATORIUS.

Atsidarius Suv. Valst. nepaprastam kongreso posėdžiui, senate kilo nemažos susirupinimo, ką daryti su Georgia valstijos gubernatoriaus paskirtu nauju senatorium, kuriuomi paskirti 87 metų senutė, ponis William H. Felton. Pagaliau nutarta sulaužyti sena tradicija, suteikiant vietą senate moterei, ir suteikta senutei Felton vienai dienai senatoriaus vieta. Jai atitarnavus savo laiką, tos valstijos senatoriaus vietą užėmė pereituose rinkimuose naujai išrinktas senatorius Walter L. George.

Vienok Suv. Valst. senate turėjo progos kalbėti senatorius moteris, kuri pareiškė, kad jau nebetoli tas laikas, kuomet šiame senate bus ir moterų ir tuomet senato darbai bus išnašesni ir patriotingesni.

CLEMENCEAU MISIJAI NESISEKA.

Nesenai atvykęs Amerikon Francijos „Tigras“ — pasaulinio karo laiku buvęs Francijos premieras Clemenceau, pradėjo gaudinti Ameriką Vokietijos baubų. Kad pateisinus šian dieninį Francijos militaristų dukimą, jisai tvirtina, kad Vokietijos „militaristai“ rengiasi naujam karui ir todėl reikalauja, kad Amerika užtikrintų Francijai pagalbą. Vienok šitoms p. „Tigro“ pasakoms niekas netiki. Beveik visa Amerikos spauda ir net Suv. Valst. senatoriai, kurie buvo karščiausi Versalės su-

tarties gynėjai, atvirai pareiškė p. Clemenceau, kad šiandien jau reikia gelbėti Vokietiją nuo Francijos militarizmo ir kad Francija yra didžiausiu kaltininku dabartinės suirusios Europos padėties.

APKALTINO KASYKLŲ SAVININKUS.

Pranešama iš Barnesboro, Pa., kad nelaimės tyrinėjimo teisėjai pripažino, jog užmušimas 77 angliakasių Reilly Collieries Co. kasykloje No. 1, Spangler, Pa., įvyko iš kasyklų savininkų kaltės, nes kasyklų prižiūrėtojai nepildė tinkamai savo pareigų. Baisioji gazo eksplozija įvykusi delei suleidimo į kasyklas darbininkų su atdarom lempom, jau po to, kaip buvo žinoma, kad kasykloje yra nemaža gazo.

FRANCUZAI PRIEŠINGI MOTERŲ BALSAVIMUI.

Francijos senatas atsiskė svarstyti suteikimą moterims balsavimo teisių. Vienok Francijos sufragistės pareiškė, kad jos tol nenustos kovojusios, kol joms bus suteikta pilnos balsavimo teisės, kuriomis naudojasi kitų kulturingų valstybių moterys. Francijos moterys net nėra perdaug nutębtos tokiu savo senato pasielgimu, nes jos nujautes, kad prie dabartinio atžareiviško senato sąstato tik to buvo galima ir laukėti.

LENINAS REIŠKIA DĖKINGUMĄ AMERIKAI.

Rusijos diktatorius Leninas reiškia dėkingumą Amerikos žmonėms už suteiktą badaujančiai Rusijai pagalbą per Amerikos Pagalbos Administraciją. Vienok Amerikos komunistai savu laiku netik reišė abejonės, kad Amerikos Pagalbos Administracija nešėp Rusijos baduolių, bet net koliojo šitą istaigą ir jos direktorių Hooverį. Mat jiems tuomet norėjosi kuodaugiausiai pinigų surinkti į jų pačių sukurtą fondą, apie kurį šiandien eina visokių juodų kalbų.

AMERIKOS KRIMINALIŲ KALINIŲ SKAITLIUS AUGA.

Valdiškos apyskaitos tikrina, kad liepos 1 d., š. m., Amerikos kalėjimuose buvo 150,137 kriminaliniai nusizengusių kalinių, arba 9,951 kalinių daugiau, negu 1917 metais buvo. Prie šitos skaitlinės nepriskaitoma laikinai nubausti darbu kaliniai. Apart šitos skaitlinės dieną dar buvo 13,752 kaliniai kaip laikinai darbu nubausti, teismo laukiant ir kiti laikomi kaip liudininkai busiamiems teismams.

SMULKIOS ŽINUTĖS.

— Vokietija tikrina, kad

ligi šioliai ji jau išmokėjo Santarvei \$4,500,000,000 pinigais ir kitais vertingais dalykais. Apart to, Vokietijos turty užgriebimas kitose šalyse ir Vokietijos teritorijoje Santarvės okupacija Vokietijai padaryta nuostolių \$4,750,000,000. Tuo budu Vokietijos nuostoliai nuo karo užbaigos išneša \$9,250,000,000.

— Graikijos politinė padėtis yra labai komplikuo-ta ir tas privertė atsistatydinti ministerių kabinetą. Sudarymas naujo kabineto pavesta pulk. Gonatas, kuris vadovavo revoliucijinaime judėjime nuverčiant nuo sosto karalių Konstantiną.

— Francijos ministerių kabinetas arti puolimo. Jo išsilaikymas kabo ant pasisekimo Poincare permainyti Anglijos nusistatymą linkui Santarvės skolų ir Vokietijos kontribucijų mokėjimo. Jei Anglija nemaitys savo pirmiaus pareikštų nusistatymo šiais klausimais, tai sakoma, Francijos ministerių kabineto puolimas neišvengiamas.

— Hearst'o laikraščiai iškelia naują skandalą linkui Anglijos. Sakoma, kad Anglija turi nemažą gerai apmokamų agentų Suv. Valst., kurie deda pastangų, kad Kongresas atmetų prezidento Hardingo reikalavimą paskirti tam tikros subsidijos palaikymui Amerikos prekybinio laivyno. Mat tas Anglijai būtų didelė konkurencija.

— Yra kaltinama už konspiraciją prieš prohibicijos įstatymą 27 žmonės. Tarpe jų yra 6 federaliai prohibicijos agentai ir 3 žymios firmos, kurie užsiimdinėję degtinės platinimu. Sakoma su sekta, kad iš valdžios sandėlio pražuvę be jokios žinios 5,200 keisų degtinės ir šampano.

— Angliakasių unijos oficialio organo redaktorius Ellis Searles pareiškė, kad angliakasiai nesutiks ant sumažinimo algų, neigi apkarpimo jų teisių, kurias kuodaugiausiai pinigų surinkti į jų pačių sukurtą fondą, apie kurį šiandien eina visokių juodų kalbų.

— Suv. Valst. kongreso atstovų buto teisiamoji komisija pradėjo tyrinėti prokuroro Daugherty apkaltinimą, kad jį pašalinus iš kabineto.

— Dabartinis Anglijos ministerių kabinetas naujamjam parlamente laimėjo pasitikėjimo balsavimą 103 balsų dauguma.

— Japonija pradėjo savo kariuomenės sumažinimą ir ligi balandžio mėn., sekamų metų, sumažins net 36,340.

— Pereitą mėnesį maisto kainos Suv. Valstijoje palbrango 2 nuosimėiais.

— Naujasai Turkijos Kalifas Abdul Medžid Effen-di, kurį išrinko Angoros valdžios parlamentas, jau oficialiai užtvirtintas kaip mahometonų bažnyčios galva.

— New Yorko pašto viršininkas Morgan pranešė, kad niekas nelipintų jokių sentimentalų ženklių ant laišku konvertų besiantiant laiškus į užsienį, nes tas gali buti priežastimi su-laikymo laiško.

— Pranešama iš Chicago, kad vakaruose pradeda atpigi anglių kainos.

— Anglijos tautiniai liberalai savo partijos vadu išrinko buvusį premiera Lloyd George.

Lietuvos Žinios

NAUJAS LIETUVOS SEIMO PIRMININKAS.

Ateina iš Kauno nepatiktintų žinių, kad Lietuvos Seimo pirmininku išrinktas Dr. L. Bistras, uolus klerikalų partijos šulas, kuris buvo Katalikų Centro sekretorium ir rašinėjo Tautos Fondui padėkos laiškus už suteiktą Lietuvos klerikalų partijai žymios paramos Lietuvos valstybiniam reikalams surinktomis aukomis.

Matyt, klerikalai buvusį St. Seimo pirmininką, Al. Stulginskį, rengiasi rinkti Lietuvos prezidentu, jei jo nerinko į Seimo pirmininkus ir jo vieton išrinko kitą savo partijos ištikimą tarną.

Iš Lietuvos Laikraščiu

Klaipėdoj generalis streikas.

Darbininkų tarpe didis neramumas prieš Krašto Direktoriją, vyriausiai prieš prezidentą Dr. Stepulaitį. Jis pažadėjęs, kad lapkričio 1 d. bus tiek daug malkų iš Lenkijos ir darbo — bet vieton to tulos dirbtuos turėjo sustoti dirbusios, kadangi iš Lietuvos malkos nebepareina. Rytoj nori darbininkai apsilankyti pas prezidentą ir savo reikalavimus pranešti. Jei gu reikalavimai nebus išklausti žadama proklamuoti generalinį streiką. Eina gandai, kad norima išdarbininkų pusės Krašto Direktoriją nuversti.

Plešimai Klaipėdos Krašte.

Klaipėda. „Pr. Liet. Balso“ žiniomis, paskutiniiais mėnesiais Klaipėdos krašte dažnai atsitinka plėšimų ir vagysčių. Beveik nėra tokios nakties, kad kokia nors banda neužpultų ukininkų ir neišvestų gyvulių ar neišplėstų svirnių. Išvagiama net gelžkelių stotys bei stovintieji jose su prekėmis vagonai.

Lenkai užpuolė Liubavą. Kalvarija. Lapkričio 9 d. 5 val. ryto apie 40 lenkų kareivių vadovaujant 1 karininkui su dviem kulkos-

Lietuvos Valstybinių Įstaigų Tvarka

Mums, amerikiečiams pripratusiems prie Amerikos tvarkos, kur visame gyvenime, branginama laikas tiesiog yra ir nuostabu, ir net baisu darosi beskaitant Lietuvos laikraščius, kokios tvarkos tenai besilaikoma. Išigilinus į Lietuvos valstybinių įstaigų tvarką gauni tokio įspūdžio, kad tenai viskas daroma tarsi vien tuo tikslu, kad kuodaugiausiai laiko sugaišimus Lietuvos piliečiams. Kad skaitytojai būtų aiškiau suprantama Lietuvos valstybinių įstaigų tvarka, čionai padarome ištraukas iš „Liet. Žinių“ bendradarbio, V. Sunaus, straipsnelio, kuriame jisai vaizduoja tą netikusę tvarką.

Mūsų valdininkų begalinis biurokratiškumas ir, pagaliau, jų nedarbštumas jau tiek metasi į akis, kad tiesiog negalima pakęsti. Tokis apsišėkimas ne tik valdžios istaigose, bet ir privatinėse. Nueini, sakysim, į banką ir paskiri sugaišti ligi 10 minučių, nes pats reikalas menkių menkiausias. Vienok prabūs pusvalandį, o jei kaip ir valandą. Dar blogiau vaidžios istaigose. Nueini į paštą paduoti apdraustą laišką. Stok į eilę. Bestovėdamas prisižiuri kaip dirba. Tai ne darbas, bet „petekiojimas“. Vos parašas žmogus išrašinėja kvitą. Ligi išrašo kvitą užima po penkias minutes, dar kas sugaišina — tai dešimtį, na, o jai arbatą atneš, tai ir lauk žmogus, kol tas raštininkėlis pagers ir, pasikalbėjęs, vėl pasipustęs rankas pasisiliojęs paišėlį pradės rašyti. O tuo laiku eilė žmonių auge, visi nekantirauja, stumdosi. Ir kam toks nebranginimas kito žmogaus laiko. „Laikas — pinigai“, sako angli, o pas mus, prisižiūrėjus valdžios istaigose dirbamam darbu išrodo, kad jie (darbininkai) neturi jokio rimano apie laiko brangumą, ir kitų laiko ne brangi-

na. Ir taip tęsiasi, metais — jokio patobulinimo nėra. Visa laimė, kad kartais geresnis raštininkas sėdi. Bestovėdamas eilėje ir manai, kur yra tie mūsų ponai viršininkai. Jeigu jie ateitų pasižiūrėti ir eiles

ir patsai tarnautojas juo kauja, kad, girdi, neimant pareiškimų, tai nereikėtų kelių panelių po tuos popiergalius kapstyti.

Nusijuokėva ir grįžtu į raštinę parašyti pareiškimą (nes ten ant vietos nėra popieriaus, nė pluksnos nėra).

Koksai tai nonsensas, kokia tai jokios vertės neturinčių popiergalių meilė, tai sunku įsivaizdinti.

Ir tokia tvarka, supuvusi tvarka, perdėm visur. Tai tvarkai palaikyti reikalinga daug žmonių, valstybei daug kaštų, o žmonėms laiko gaišinimas ir nuostoliai ir nuostoliai...

Pagalvokime ir sutvarkykime.

V. Sunaus.

stovintieji žmonių pamatyti, gal jie susiprastų kokią skriaudą daro tiems žmonėms ir valstybei ir patobulintų dalyką.

Man teko ieškoti viena apdraustą korespondenciją, tai aš išstovėjau daugiau valandos ir rado pagalios, suveltoje, apdraskytoje, labai neaiškiai surašytoje knygoje. Net numeriai vos galimai atspėti, bet nuosakiai nieko nepasakysi, nė kam siunčiama, nė kur. Taigi iš tokio darbo maža nauda. Teko vakar nueiti į mus buvusią išdinę, dabar jau Lietuvos Banką. Sutikau savo draugą, karininką, raugo majoras.

— Einu į išdinę žyminio mokesčio už dešimtį litų pirkti.

— Tegū juos... Aš buvau tiktai ir man reikėjo žyminio mokesčio ženklelio už du litu. Kaip pridera stojau į ilgiausią eilę. Sugaišau valandą laiko ir ką aš išgirdau, — man reikia 2-jų litų žyminio ženklo, bet jie neturi ir gali tik duoti man kvitą, bet kad gavus kvitą, tai aš turiu parašyti pareiškimą. Mano laikas pasibai gė ir turiu eiti tarnybon ir nenaivai lauk. Reikės eiti ir vėla gausi.

Aš taip pat neturėjau pareiškimo ir suradęs gerą draugą, sakau: „Man duok 10 litų žyminį ženkla.“ — „Nėra, duokite pareiškimą, tai duosime kvitą.“ — „Bet kam mano pareiškimas, kodėl tokio pareiškimo nereikalauja perkant ženklelius? — Mes negalime išrašyti kvito, jei neturime dokumento.“

Ir patsai tarnautojas juo kauja, kad, girdi, neimant pareiškimų, tai nereikėtų kelių panelių po tuos popiergalius kapstyti.

Nusijuokėva ir grįžtu į raštinę parašyti pareiškimą (nes ten ant vietos nėra popieriaus, nė pluksnos nėra).

Koksai tai nonsensas, kokia tai jokios vertės neturinčių popiergalių meilė, tai sunku įsivaizdinti.

Ir tokia tvarka, supuvusi tvarka, perdėm visur. Tai tvarkai palaikyti reikalinga daug žmonių, valstybei daug kaštų, o žmonėms laiko gaišinimas ir nuostoliai ir nuostoliai...

Pagalvokime ir sutvarkykime.

V. Sunaus.

Klaipėda. „Pr. Liet.“ spaudos žiniomis, dabar esą ir murusiam ten sunku. Klaipėdoje menkiausias laidotuvės kainuojančios 10.000 markių, o už gražesnes reikia mokėti 20.000—70.000 markių.

5) studentą Žilinskį. (El-ta).

„TĖVYNĖ“

Savaitinis Susivienijimo Lietuvių Amerikoje organas, leidžiamas kas penktadienis.

S. E. Vitaitis — Redaktorius.

307 W. 30th St., New York City.

Visi raštai skiriami „Tėvynei“ turi būti siunčiami Redakcijos vardu ir turi būti su autoriaus parašu ir adresu. Prisiūnčiamus raštus Redakcija trumpina ir taiso sulig savo nuožiūra. Netinkami spaudai smulkūs raštai — korespondencijos, eilės, pranešimai ir t. t., naikinama ir autoriams negražinama, jei nėra pridėta pašto ženklų jų sugražinimui.

NAUJI LIETUVOS VALDONAI.

Oficialus Eltos paskelbimas naujojo Lietuvos Seimo sąstato, kuris tilpo Amerikos lietuvių klerikalinei spaudai, aiškiai vaizduoja, kas valdys Lietuvą sekančiųjų metų laikotarpiu. Nors naujai išrinktas Lietuvos Seimas vadinama naujais Lietuvos valdonais, tačiau be mažiausios abejonės galima tikrinti, kad ir sekančiųjų metų laikotarpiu Lietuvos valdys tie patys žmonės, kurie ją valdė ligi šiol.

Seime krikščionys demokratai turi 38 atstovus iš 78 visų Seimo atstovų. Tuo tarpu liaudininkai, socialdemokratai ir kairiosios darbininkų kuopos sudaro tik 35 atstovus. Taigi jei šios pastarosios partijos ir sudarytų bendrą bloką prieš dešinę ir tai neatsvertų jos. Bet tenka labai abejojoti, kad kairiųjų grupių kuopų atstovai eitų blokan su liaudininkais ir socialdemokratais — jie greičiausiai laikysis individualiai obstrukcijos fronto. Juk ir rinkimų kampanijoj šitos darbininkų kuopos daugiau kovojo prieš socialdemokratus, negu prieš klerikalus.

Tiesa, ir krikščionys demokratai nesudaro Seimo didžiūmos ir tautinių mažumų atstovams lieka nusveriantis balsas: žydai turi 3 atstovus ir lenkai du atstovus. Vienok dešiniąjam sparnui reikalinga tik du balsai, kad sudarius Seimo didžiūmą. O krikšč. dem. jau St. Seime parodė, kad jie moka net prie žydų prisigretinti, kad juos palaukius savo draugais ir savo politikos rėmėjais. Todėl negali but jokios abejonės, kad jie mokės ir šiame Seime iš tautinių mažumų sau reikalingą skaitlių balsų sudaryti.

Pagaliaus, ir į šį Seimą išrinkta tie patys žmonės, kurie valdė St. Seimą. Naujų jėgų, naujos iniciatyvos ir į šio Seimo valdonų sąstatą neįėjo. Vadinasi, Lietuvą valdys tie patys žmonės tik nauja firma prisidengę. Todėl nebelieka galimybės laukti kokių nors atmainų nei Lietuvos užsienio politikoje, nei viduriniame šalies valdyme. Dar ir sekančiųjų metų laikotarpiu Lietuvos žmonės teks braidžioti po šmugelio ir valdininkų saualės dumblynę...

Iš dalies užtai kalti patys Lietuvos žmonės, bent didelė jų didžiūma, kam pavedė iš nusiūngelavusių klerikalų partijos rankas Lietuvos valdžią. Vienok per daug negalima kaltinti ir Lietuvos žmonių, nes dauguma jų prievarta buvo verčiami balsuoti už klerikalų

partiją. Visas Lietuvos gyvenimas, pradėtas bažnyčia ir baigiant net kariuomene, jau nekalbant apie civilės valdžios aparatą, buvo pajungta vien tam, kad klerikalų partija laimėtų rinkimus. Ir šitokia hegemonijos jėga galėjo pasipriešinti tik pilnai politiniai susipratę piliečiai. O Lietuvoje tokių piliečių mažuma. Pagaliau, ir Vyriausios Rinkimų Komisijos balsų likučių išaiškinimas buvo padarytas toje linkmėje, kad patarnavus klerikalų partijai daugiau atstovų į Seimą praveisti. Ir įdomiausias yra tas faktas, kad ir liaudininkų spauda šitokiam Vyriausios Rinkimų Komisijos balsų likučių išaiškinimui pritaria.

Kaip Lietuvos žmonės sau pasiklojo — taip ir išmiegos. Amerikos lietuvių savo ateities darbų pagrindą del Lietuvos turėtų dėti tik apšvietos ir labdarės dėsnius. O politiško susipratimo Lietuvos žmonės išmokys pats gyvenimas. Kuomet nusibos jiems braidžioti po šmugelio dumblynę, kuomet iškirs iki gyvam kaului valdininkų saualės bizunas, tuomet, jie, jei klerikalai dar neprasmugelios Lietuvos nepriklausomybės, susipras ir sekančiuose rinkimuose paves Lietuvos valdžią į tinkamesnių žmonių rankas.

KRUVINA TRAGEDIJA KARTOJASI.

Žuvo 47 darbininkai aukso kasyklose Jackson, Cal., valdžia pripažino, kad to įvykio kaltininkais yra kasyklų savininkai. Kiek vėliau žuvo 77 darbininkai angliakasyklose Spangler, Pa., vėla valdžia pareiškia, kad tas įvykis delei kasyklų savininkų apsilėidimo, nes kasyklų prižiūrėtojai gerai žinojo, kad kasyklose yra daug gazo, vienok nepraserę gėjo darbininkų ir leido jiems eiti į kasyklas su atdarom lempom, nuo ko ir eksplozija kilo. Šiomis dienomis vėl pranešama iš Birmingham, Ala., kad netoli šios vietos geležies kasyklose vėla užmušta 85 darbininkai ir apie tiek sužeista, iš kurių ne vienas dar mirs. Nėra abejonės, kad ir čionai kasyklų savininkai kalti, nes nepasistengė atatinamų įtaisų padaryti, kad šitokios nelaimės neatsitiktų.

Vienok to neužtenka, kad valdžia „iškilmingai“ pareiškia, jog šitie visi žmonės užmušta iš priežasties kompanijų apsilėidimo. Kiekvienas Suv. Valstijų pilietis turi teisės paklausti savo valdžios: *kada bus galas šitokioms kruvinoms tragedijoms, kurios nuolat kartojasi vien delei kapitalistų godumo?* Nejaugi Suv. Valst. valdžia neturi išgalių pažaboti kapitalistų godumui ir priversti juos įtaisyti atatinamus apsaugos įtaisymus? Juk Spangler tragedijos atsitikime kasyklų prižiūrėtojai beveik sužiniai suleido darbininkus į kasyklas, kad juos užmušus tenai, kuomet jie žinojo, kad kasyklos pilnos gazo.

Jei valdžiai ištikrųjų rūpėtų darbininkų-piliečių apsauga, tai ji nepasitenkintų

vien paskelbimu, kad šita kruvina tragedija kartojasi iš kasyklų savininkų kaltės, bet ji kiekvieną tokį kaltininką pasodintų ant žmogžudžių suolių ir kaip žmogžudžių teistų, jau nekalbant apie užtikrinimą atatinamo pragyvenimo žuvusiųjų Seimynoms kompanijos lėšomis. Tik tuomet ir šitokios kruvinos tragedijos sumažėtų. Ligi šiol dar neteko girdėti, kad nors vienas šitokių nelaimių kaltininkas būtų tinkamai nubaustas.

PAGALIAU IR VATIKANAS SUSIMYLĖJO.

Vargu rasime bent kurios kitos tautos dvasiškią taip ištikimą Vatikano valdžiai, kaip lietuvių dvasiškią. Vienok Vatikanas ant tiek įvertina mūsų dvasiškią klupšėivimus prieš jį, kad jis net ligi šioliai nematė reikalo pripažinti Lietuvos, kaip nepriklausomos valstybės. Nors Vatikano pripažinimas Lietuvos neturi jokios realės vertės tarptautinėje politikoje, tačiau tas aiškiai įrodo, ant kiek Vatikano rupi Lietuva, kaip katalikiška valstybė. Vatikano valdžia senai pripažino protestantiškos Latvijos nepriklausomybę ir lapkričio 9 d. jau pasirašė su Latvijos valdžia konkordatą.

Šitą suktą Vatikano politiką klerikalų laikraščiai nori pridengti „fanatiškų

laisvamių įsigalėjimu Lietuvos valdžioje“, kas esą trukdo reikalus su „Apašbet jį kiekvieną tokį kaltininką pasodintų ant žmogžudžių suolių ir kaip žmogžudžių teistų, jau nekalbant apie užtikrinimą atatinamo pragyvenimo žuvusiųjų Seimynoms kompanijos lėšomis. Tik tuomet ir šitokios kruvinos tragedijos sumažėtų. Ligi šiol dar neteko girdėti, kad nors vienas šitokių nelaimių kaltininkas būtų tinkamai nubaustas.

Štai delko Vatikanas ligi šiol nepripažino Lietuvos ir ligi šiol jai neduoda atskirio konkordato ir laiko ją pririšęs prie Varšavos. Nėra abejonės, kad Vatikano politikieriai tikisi ankščiau ar vėliau artimais ryšiais surišti katalikišką Lietuvą su katalikiška Varšava. O lietuvių dvasiškią pučia iš visų jėgų į šitą Vatikano užtaisyta dudą.

PERŽVALGA

„Meluoja ir šmeižia. — Tulas Amerikos klerikalų „spoksmantas“ Šilas rašo „Kauno „Laisvėje“ sieksniai straipsni, kuriame stengiasi išgarbinti p. Čarneckį, Mastauską, Bielskį ir Vatikano klerikalų darbuotojus. Jisai kartojta tuos pačius kvailus tvirtinimus, kad p. Čarneckis su Mastausku išgavo Lietuvai pripažinimą nuo Amerikos valdžios ir tiek pasidaravo Lietuvai, kaip niekas kitas. Matomai norima sutvirtinti p. Čarneckio pozicija. Bet kad to atsiekus, tai pirmiausiai mėgi nama provokacijomis ir šmeižtais užstelti pirmoji Lietuvos atstovo, gerb. Vileišio, atliktus darbus. Pavyzdžiui tas doroj nuplyšėlis net štai kokį melą kartuoja: „Amerikos lietuvius jisai įpykino delto, kad pradėjo kištis į liet. organizacijų reikalus. Jisai, pasidavęs liberalų įtekmei, tikrai buvo pasiryžęs užsmaugti liet. katalikų organizacijas ir įstaigas, dirbusias naudingą Lietuvai darbą. Anais metais, kuomet lenkai veržėsi Lietuvos gilumon, Tautos Fondas paskelbė vaju rinkimui aukų Lietuvos gelbėjimui. P-nas Vileišis išdriso prisijust Tautos Fondo valdybai piktą laišką, reikalaujant tą vaju sustabdyti!“

Gi kiekvienam amerikiečiui yra gerai žinoma, kad Tautos Fondas kerškė kiek tik galėdamas aukų rinkimui Lietuvos pagalbai anais želigovskiadoms laikais. Ir gerb. Vileišio, kaip Lietuvos atstovo, buvo pareiga klerikalams pasakyti, kad jie daro pražūtingą Lietuvai darbą. Beabejoneš tas klerikalams pakenkė, nes jie tuomet prisidengėdami Lietuvos gynimu, surinko savo partijos reika-

lams nedaug, tačiau Lietuvos valstybei tuomi gerb. Vileišis pasitaravo. Darbar, šitą gerb. Vileišio žygį Tautos Fondo politikieriai vadina besikišimu į organizacijų reikalus. Pagaliau, klerikalai negali užmiršti to drąsaus gerb. Vileišio žingsnio, kuomet jisai pareikalavo apyskaitų iš Tautos Fondo, kaip įstaigos rinkusios aukas Lietuvos reikalams. Visam klerikalų lizdui nėra nieko baisesnio, kaip prisiminimas apie Tautos Fondo apyskaitas.

Prie p. Čarneckio dalykai visai kitaip virto. Jisai net nereikalauja iš Tautos Fondo apyskaitų, bet dar taip reikalus sutaiko, kad kuomet Lietuvos valstybiniam reikalams į mėnesį aukų įplaukia keliasdešimt dolerių, tuo patim laiku Tautos Fondas dešimtimis tukstančių dolerių graibo aukas klerikalų partijos reikalams ir tai vis Lietuvos valstybiniais reikalais prisiidengdamas. Štai delko klerikalai garbina p. Čarneckį, o visokiais budais šmeižia ir provokuoja gerb. Vileišį ir čionai, Amerikoje, ir Lietuvoje.

„Lietuvos mokyklų likimas. — Tulas Mokytojas „Liet. Žiniuose“ sekamai rašo apie Lietuvos mokyklų likimą:

„Nelaiminga ta mūsų Lietuvos mokykla ir jos darbuotojai. Neturi butų, kuro, šviesos, sargų, mokslo priemonių, bet viršininkų — kiek tik nori, nors vežimu vežk. Visi, kur buvę, kur nebuve, griebiasi ją tvarkyti, kontroliuoti. Senjūnai, viršaičiai, milicijantai, kunigai, vargūnininkai, zakristijonai, daktaros — visi mano save

kompetentingais mokyklos klausimus spręsti.

„Nuo šios gražios kompanijos nepasilieka ir apskritis viršininkai. Tiktai pasiskaityk 1 Nr. „Milicijos žinių“, jų suvažiavimo nutarimus ir jų išvadas! Stačiai sunku tikėti, kad valdžios lėšomis leidžiamas laikraštis tiek pamazgų gali pilti ant mokyklos darbuotojų.“

Toliaus cituojama iš to paties „Milicijos žinių“ num., kad einama prie to, kad ir apskričių viršininkams butų leista kištis į mokyklų reikalus pridabojimui mokytojų ištikimumo klerikalikiškai valdžiai. Taipgi tas micilinkų organas vadina Lietuvos Mokytojų Profesinę Sąjungą svarbiausia priešvalstybine organizacija ir reikalauja visus jos narius patalpinti koncentracijos stovyklosna. Matyt sutanuoti Lietuvos valdonai nesitenkina nei tuomi, kad mokytojas neatliks „velykinės“ negaus mokytojo atestato. Jie matomai nori visą Lietuvą pavesti koncentracijos stovykla ir, pagaliau, patys uždusti jos tvankioj atmosferoj.

Štai prie ko einama klerikalų valdomoj „demokratinė“ Lietuvoj?

„Tinkamai atsakyta. — Bostono dienraštis „Traveler“ rašė, kad didžiųjų miestų kriminalių prasitenkimų surašuose skaitlingiausiai figuruoja lietuviai slava ir italai.

Į šitą minėto dienraščio šmeižta tinkamai atsakė vardu So. Bostono lietuvių Ukėsų Draugijos Jonas Kerdiejus, šios draugijos sekretorius. Geras pavyzdinis! Visose lietuvių kolonijose reikalinga lietuviams stovėti savo garbės sargyboje, nes Amerikos spaudoje netruksta lietuviams taikomų šmeižtų ir tankiai net labai šlikščių. Visuomet reikalinga į tokius šmeižtus tinkamai reaguoti.

„Laikraštinių žinios. — „Darbininkų Tiesos“ 38 num. jos leidėjų vardu V. Keršulis praneša, kad su minėtu num. šis laikraštis likviduojamas. Skolingiems prenumeratoriams „D. T.“ leidėjai pataria pasirinkti „Laisvę“ ar „Vilni“, kurių leidėjai sutikę likviduotojo laikraščio skaitytojams atlyginti savais laikraščiais. Vadinasi, kairiojo sparno kraštutinė atskala susitaikė su „centristais“ ir vėl grįžta prie jų.

„Žvaigždės“ 46 num. jos leidėjai praneša, kad su gruodžio mėnesio pradžia „Žvaigždė“ virsta mėnesiniu laikraščiu ir toliaus eis knygos formoje, kaip paprastai mėnesiniai žurnalai yra spausdinami. Apie šias permainas pati „Žvaigždė“ praneša sekamai:

„Naujoje savo formoje „Žvaigždė“ mėgins užinteresuoti Amerikos ir Lietuvos apšviestą jaunomene. Bus jį mokslo ir literatos žurnalas. Laikas nuo laiko patalpins ir anglų kalboje straipsnių, kad patraukus prie susidomėjimo lietuvių kultūra labai suamerikonėjusių Amerikos lietuvių jaunomene.“

RUDUO

Rašo Pr. BAJORAS.

Einu priemiesčiu. Graži diena. Saulė šviečia linksmai ir rodos nori visą pasaulį pralinksminti. Dangui nė mažiausio debesėlio. Linksma tartum. Vienok širdį kas tai spaudžia. Liudna darosi.

E, kokia didelė permaina čionai! Medžiai, kurie gražuteliais žalumynais vasaros metu išdidžiai puošėsi, dabar liudni, kaž kokiame užburta me sapne sūduriuoją. Ant jų šakų, mat, vos tik kele tas mažutėlių, sudžiuvusių lapų. Žemė, ta priemiesčio žalumynų pievutė, parudus, nugeltus, pilna visokių šiukšlių. O vėjas, pasismagėdamas, neša tuos šiukšlius, lapus gatvėmis, daržais ir dažu pakampiuose kiek tik pajėgdamas.

Einu, štai, pro daržą, apie kurį taip išdidžiai vasaros metu kalbėta kaip „Gėlių Daržą“. Kokis tai stebėtinai gražus daržas buvo! Kiek čia įvairių žolynų, gėlių žydėjo! Sustosiu budavo prie to daržo, žiuriu-žiuriu ir niekaip atsistebėti negaliu jo grože.

Bet dabar?! Tartum karo čionai buta, tartum didžiausia audra čia siautė. Guli tik išdriki, apskurę gėlynojai. Gėlių rė pėdsakų. Tik viena Salvija, rudens gėlė, liknai karvedis, kuris savo kariuomene pražudė, iškėlus raudoną galvutę, žiuri į savo draugus, kurie jau žuvo, kurie šin pasaulin daugiau nepasirodys, kurie netrukus visai bus užmiršti.

E, ir jos, Salvijos, tas pats likimas laukia! Žiuriu dabar į tai, veržiasi man iš lupų netikėtas šauksmas:

Rudenie! Kokį graudų laiką tu gražiems gamtos sutvėrimėliams teiki! Rudens vėjuži, kokią liudną dainelę tu mums dainuoji! E, tu tik pasiklausyk, išgirsi, kaip mirštančioji vasaros grožė verkia, kaip ji dejuoja. „Vasarėlė jau praėjo... Ruduo liudnas čia...“

Pasiklausyk tik tu, o visa tai išgirsi ir suprasi. Ir vaizduojasi man vaizdas. Vaizdas apie gyvenimą, apie gėlių, žalumynų ir žmogaus gyvenimą. Ir kas yra tasai gyvenimas? Yra tai tik saldus sapnas. Sapnas, kurį sapnuojam ir dar sapnuoti norim.

Štai tulas buvo tiktai kudikėlis, mažutis niekuo nekaltas kudikėlis. Antai vėl tasai pats linksmai paleido keletą jaunystės metų. O dar vėl kilo jisai garsiu žmonijos vadovu. Pasismagėdamas pasaulis apie jį kalbėjo, didžiavosi savo kilniais darbais ir jis pats. Bet ve—ve, visai netrukus, lygiai kaip sapne, tasai kiltadvasis suseno, pražilo, nuilso savo sunkiuose darbuose. O ant galo — užsnudo. Amžinai užsnudo... Dingo jis amžinai, ar kitan gyveniman nužengė kiltuosius darbus dabaigti? — misterija, paslaptis. Liko tik jo darbai, kapas, atmintis apie jį.

O pagaliau nekuris apie jį ir visai užmiršo. Lygiai taip kaip ir gėlės. Nes gėlės kaip žmogus. Žmogus kaip gėlės. O štai buvo tik ką pavasaris. Tas pavasaris, kuris didžiai puošėsi jaunučiais žalumynais. Jį pasekė linksma vasara. Bet čia, ve, jau užėjo ruduo, sunaikino tą visą grožę, suspaudė save nemaloningomis rankomis ir nuncė į kapus, į gilbes, palaidojo.

Bet dar pavasaris ateis. Užstos vasara ir vėl viskas savo puikybėje žydės, grožėsis gyvenimu. Ir nauja getkartė ateis. Ji užims vietas tų, kurie jau dingo, kurie užengė misterijų gyveniman. Šie vėl bus didžiuliai žmonijos vadai, vėl gėrisis savo kilniais darbais.

Viskas čjo, eina ir eis amžinuoju, nesulaikomu ratu.

Taip, einu aš gyvenimo priemiesčiu, žiuriu į mirštančias gėles ir klausausi jų liudnai dainelei. Girdžiu podraug grojant pianinu mergaitę ir dainuojant dainelę. Liudną rudens dainele.

Per daug Vienpusiškias Išsireiškimas

„Tėvynės“ 44 num. tulas kuris yra tikru draugu žmo P. Randamonys mėgina pa nių ir nevaikščioja nosies iš mokinti lietuvius daktarus, kėlęs, o vienok turi gerą pakaisėjams ir žmonės juos myje neprivalo daryti, kad li ir gerbia. Vengimas gatpalaičius savo autoritetą ir turėjus pasitikėjimo žmonėse. Apie kitas pamokas daktaru, kurias jiems teikia minimas autorius, nekalbėsiu, nes ne esu daktaru ir nežinau jų profesijos reikalavimų. Pagaliau, man rodos, kad kiekvienas daktaras pats geriau ži o, kas kalba apie daktarų politiką galima daryti ir ko nesikišti į visuomeninius reikalus.

Labai gaila, kad autorius nepadarė skirtumo tarpe politikavimo ir bešalio apšvietos skleidimo. Nejaugi jam nėra suprantama, kad galima tukstančiai paskaitų ir prakalbų pasakyti ir galima nei vienu žodeliu neprišiminti apie politiką, nei partijas. Musų visuomenėje yra tiek reikalavimų, kad ją gyvu žodžiu pamokintų apie įvairius gyvenimo klausimus, kad jei ir visi lietuviai daktarai pastotų prakalbininkais ir tai turėtų užtektinai dirvos tam darbu.

Pagaliau, jei daktaras, kaip po sveikatos užlaikymo pamokinių specialistas, atsisakytų žmonėms paskaitas sakyti, tad kas kitas juos taisyklomis pamokins? Juk siulomas p. Randamonio advokatas-politikierius apie sveikatą tiek teži, kiek ir kiekvienas paprastas žmogus. Ant galo, jei jau draudžiama daktarui užsiimti politika, kaip profesionalui, kuriam buk tas pakenkia visais atžvilgiais, tai tas pats galima pasakyti ir apie kitus profesionalus: inžinierių, kemikų, farmaceutų, mokytojų ir net pagaliau patį advokatą. Kiekviena profesija lygiai reikalauja sekti gyvenimo iškeliamas naujenybes, tai todėl tik vieniems daktarams turėtų būti draudžiama žmonių švietimu užsiimti, kad neapleidus savo profesijos. Pagaliau, p. Randamonys turėtų atminti, kad tik kiekvienas profesionalas gali tinkamai žmones pamokinti tik toje mokslo šakoje, kurią jis yra studijavęs ir kurios specialistu jisai yra. Jei daktarai atsisakytų visuomenę šviesti, tai jų vietas niekuomi negalėtų užpildyti.

Ant galo tenka prisiminti, kad ar tai likimo taip buvo skirta, ar musų daktarai buvo ir yra veikliausi visuomenės žadintojai, bet faktas lieka faktu, kad musų daktarams teko suvaidinti ir Lietuvos Tautos atgimimo vaidmenis. Kas nežino d-ro Basanavičiaus ir d-ro Kudirkos nuopelnų Lietuvos atgimimo darbuotojė? Pagaliau yra nemažai ir kitų tos profesijos žmonių, kurie buvo pirmutiniai lietuviai susipratimo žadintojai.

Daktaras pašvėsdamas porą dienų į mėnesį, arba dvi-tris savaites į metus visuomenės apšvietos labui, dar tuomi nepakenks savo profesijos uždaviniams ir neatsilikis nuo vėliausių apšvietos išradimų jo profesijos gyvenime. Jei tik jis norės būti taip sakant „up to date“. Taipgi ir prigulėjimas prie draugijų ir atsilaukymas į jų vieną kitą susirinkimą irgi negali pakenkti daktaro profesijai. Man išrodo tokis daktarų aktyvus dalyvavimas visuomeniam gyvenime veikia kaip tik priešingai! Daktaras susipažįsta su žmonėmis, susiartina su visuomenė ir tuomet žmonės tokį daktarą laiko savo draugu, savo prieteliu ir prie kiekvienos progos šaukiasi prie jo, kad gavus teisingą ir prietelišką patarimą. Man rodosi kiekvienam gali būti kuogeriausiai žinoma, ant kiek musų žmonės ir abelnai kiekvienas žmogus ne-

pakenčia bereikalingo pasididžiavimo. Taigi jei ir musų daktarai, paklause p. Randamonio pamokų, pradėtų į kiekvieną ne inteligentą žiūrėti kaip į „Jurgį“, tai esu tikras, kad jie visus savo pacijantus nvytų pas svetimtaučius daktarus.

Man teko daug kartų matyti, kaip svetimtaučiai, net žymūs daktarai, susitikę gatvėje su savo pacijantais šnekasi. Apart to, aš pažįstu keliolika amerikų daktarų, kurie kas savaitę po kelias paskaitas ar prakalbas pasako ir tuo patim laiku yra žymūs savo profesijoje žmonės — net specialistai. Pagaliau, užtenka pažūrėti ir į Amerikos lietuvių daktarų nuveiktus darbus visuomenės labui ir Lietuvos sušelpimo reikalais, kad gavus aiškų vaizdą, ką gali atlikti keletas vienos profesijos susispietusiu inteligentų. Kiek Amerikos Lietuvių Daktarų Draugija yra padariusi gero Amerikos lietuviams juos šviesdama ir mokindama kaip užlaikyti savo sveikatą, kaip apsaugoti nuo bereikalingo sirgimo, kaip gydytis vienai ar kitai ligai apsišviečius ir tt., tai to gali nematyti tik tas, kas nenori to matyti. Taipgi ir kiekvienas žmonių draugas daktaras ir savo kolo-nijoje, ir net tolimesnėse apylinkėse gyvu žodžiu yra nemažai naudingas darbu atlikęs šiuo žvilgsniu. O jei daktarai šalintusi nuo visuomenės švietimo ir butų įkibę vien į savo profesiją, tai visuomenė jokios pamokos iš daktarų negautų. Gal but tas butų ant naudos patiens daktarams, nes daugiau ligonių turėtų — daugiau biznio butų, vienok ne visi daktarai vien tik pinigų graibo. Yra didelė dauguma lietuvių daktarų, kurie laikosi principo, kad didelis žmonijai patarnavimas jų gydydam, bet dar didesnis patarnavimas jų nuodoligų apsaugojant. Ant galo tenka pridurti, kad mes beveik kaip ir neturime daktarų politikierių pilnoje to žodžio prasmėje. Jei pasitaiko kokis daktaras, kuris užsiima vien politika, tai jis nustoja praktikavęs mediciną ir pastoja vien politikierium. Apšvietos skleidimą visuomenėje dar negalima vadinti politikieravimu.

Taigi iš kurios pusės nepažvelgsime į p. Randamonio tvirtinimus ir patarimus, visur matome, kad jisai nepilnai pataikė išieiti su tokiomis savo pamokomis. Butų buvę daug geriau, jei jisai butų nurodę, kuriuo budu musų pasišventę visuomenės darbuotojai-daktarai galėtų daugiau naudoti atnešti visuomeni savo brangių darbu, negu kad juos raginti šalintis nuo visuomenės ir į kiekvieną neapšviestą žmogų žiūrėti kaip į paprastą gatvės „jurgį“. Tokiais patarimais niekam gero nepada-roma, o tik aiškiai parodoma, kad p. Randamonis (jei jis yra daktaru) rengiasi perdaug aukštai kilti. Vienok jisai turi atminti tą priežodį: juo aukščiau kilsi, juo skaudžiau krisi.

Senas Socialistas.

MAIRONIS

Šių metų spalio mėn. 21 d. šventėme lietuvių tautos mylimojo dainiaus — Maironies-Mačiulio 60 metų amžiaus sukaktuves.

Bevertydami pasautinės literatos istorijos lapus randame ten įrašytus žymių vyrų rardus, kaip antai: Homero, Safoklo, Dantės, Miltono, Šekspyro, Moljero, Getės, Puškino, Mickevičiaus ir kitų. Skaitant šiuos vardus minty prisimena graikų, italų, anglų ir kitos tautos. Paskaite tų vyrų raštų randame aukščiau minėtų tautų gyvą, idealiai šviesų atvaizdą, šventuosius siekimus laisvės karalijon...

Lietuvių tauta šiuo atveju gali pasididžiuoti dainium Maironimi. Maironis, tai laurais vainikuotasai lietuvių poetas ir pranašas. Maironies kuriniai musų tautoje pagimdė ir išauklėjo prakilnią sielą; jis sužadino milžinų dvasią musų jaunime ir veddamas į garbingąją ateitį išmokė už Tėvynę kentėti ir jos labai dirbti. Nors kaipurie Maironies kuriniai yra „kunigiški“, tačiau, tatau mums visai nekenkia. Aš jį pažįstu ir gerbiu, kaip prakilnų tautos didvyrį. Todėl nei vienas čia parašytas žodis negalės perviršyti Maironies nuopelnų.

Maironis, dar anais sunkiausiais laikais drąsa ir pasišventimu apsišarvavęs, nenuilsdamas dainuoja skambiomis, jautringomis savo lyros stygomis:

Į darbą broliai! Šalį jauną
Prižadins meilės spindulys;
Galybė meilės viską griauina:
Žiemos ledus ji sutirpys.
Ranka mus spaudžia geležinė,
Krutinė apkala ledais;
Dvasia uždegkim sau krutinę!
Į kovą stokim milžinai!

Čia dainius kovoj mato pavojaus del daugybės musų tautiečių vien daugiau ir daugiau pradedančių ap-leisti gimtąjį kraštėlį, už ką smarkiai bara:

Tas ne lietuvis, kurs tėvynę
Bailiai, kaip kudikis apleis,
Kursai pamins ką bočiai gynę
Per amžius karžygių kelias.

Lietuviams vien apleidžiant suspaustąją tėvynę, Lietuvos pradeda įsigalėti lenkų dvarponių viešpatavimas. Maironis jų nepakenčia kaip tautos priešų ir nesidrovėdamas kerta į akis:

Kiek kartų man virė iš skausmo krutinė!
Tylėjau, vienok, kaip naktis.
O išgamos! Pirštinę štai geležinę
Dabar jums metu į akis!

Kartais kartus skausmai suspaudžia krutinę. Maironis ir per ašaras mato šviesiąją ateitį ir dainuoja:

Miškas verkia didžiagirių:
Baisus kirviai jas išskynė;
Verkia Lietuva didvyrių,
Jų neprikelia tėvynė.
Atsibus tėvynės sunus
Didžią praeitį atminę,
Pagimdys vargai galimus
Ugnimi uždegs krutinę!

O čia prisimena musų senovę, garsų Vytauto viešpatavimo laikai ir dainius šventai tiki į Lietuvos ateitį:

Čia Vytautas didis garsiai viešpatavo,
Ties Žalgiriu mušė kryžuočius piktus;
Čia bočiai už laisvę tiek amžių kariavo
Čia musų tėvynė ir buvo ir bus.

Dainius, nors skėsdamas saldžiųjų svajonių verpetuose visą šviesiąją laimę temato gimtoji šalėlė, kurios slaptingas žavėjimas visada jo širdį vilioja:

Audžiau nurimęs aukso svajones
Aušros spinduliais,
Lėkė, jos skrydo pilnos malonės
Padangių kelias.
Vedė jas paukščių kelias žvaigždėtas,
Lydėjo širdis
Į tolimasias, į numylėtas
Tėvelių šalis!

Maironies nuopelnas yra tas, kad jis savo poezijos posmuose, tikrąja poetos ranka kuogražiausia supynė gyvai lietuvių tautos šventuosius siekimus. Kas tautos sielejo tiek amžių gludėjo, tai šiandien skambiu ritmu jautriai dainuojama.

Nuskambėjus švelniems aidams po platųjį pasaulį, Maironį dar kartą reikia karštai pasveikinti. Maironies literatos pradžia skaitoma nuo 1884 m. Jo kuriniai yra šie: „Pavasario balsai“, „Lietuvos istorija“ (1886), „Jaunoji Lietuva“ (1920 m.), „Keistučio mirtis“ (1921) ir kiti.

Kast. Kristutis.

1922—10—25,
Kaunas.

S. E. Vitaitis.

Gyvenimo Dumble.

(Tąsa)

Nebeatmenu nei kaip namo parėjau, tik išbudau antrytojaus Mildos tąsomas, begulys ant aslos virtuvėje. Atidaręs akis išvydau stovintį parapijos prezidentą, kuris šipsodamasis tarė:

— Vadinasi, vakar gerai pasilinksminau...

— Štai prie ko vedate žmones bekovodami prieš kunigus! — piktai atsakė Milda. — Kol jisai nebuvo įveltas į parapijos ginčus, niekuomet toki „pasilinksmimai“ neatsitikdavo, o dabar jau kas sekmadienis pasigeria... — piktai pažūrėjo į prezidentą ir išėjo iš virtuvės.

Prezidentas atydziai į ją pažūrėjo ir liudnai palingavo galva.

— Kas tau pasidarė Jurgi, kad tu pasigėria? — klausia pagaliau manęs. — Juk seniaus nebuvo galima tau įsiulyti stiklelio degtinės.

Aš jam nieko neatsakiau, tik atsikėlesiu nuo aslos atsisėdau ant kedės ir apsikniaubiau ant stalo. Man buvo gėda akis pakelti, kad mane jau girtuokliu gali vadinti, ko aš seniaus visa savo prigimtimi neapkenčiau. Taipgi baisiai galva kvaito ir neapsakomai ją skaudėjo.

— Atėjau pas tave taip anksti delto, kad neišeitum dirbti — pagaliau pradėjo prezidentas. — Mat reikia važiuoti į Teismą, nes šiandien prasideda parapijos byla. Vakare tave sutikęs norėjau tai pranešti, bet tu kaž kur bėgai lyg akis išdeges ir negalėjau tavę joku budu sulaukyti, nors kelis kartus garsiai šaukiau. Taipgi net du kartu buvau atėjęs į namus, bet vis tavęs namie neradau. Taigi dabar tau pranešiu, kad neitum dirbti ir rengtumeis važiuoti į teismą, nes reikia būti teisme visam parapijos komitetui. Nebijok, už sugaištą laiką tau bus atlyginta iš parapijos išdo.

— Aš į teismą nevažiuosiu ir daugiau parapijai nesekretoriausiu! — atsakiau piktai nepakeldamas galvos.

— Iš kur tokia staigi atmaina įvyko? — stebisi jisai. — Jei nenori daugiau sekretoriauti, tai galėsi atsisakyti sekančiam parapijos susirinkime, bet dabar turi važiuoti į teismą! Kaip-gi teisme be sekretoriaus apseiti...

— Paskirkit kitą.

— Negalima! Sekretorius ir visas komitetas turi būti išrinktas visuotino parapijonų susirinkimo.

— Tamtos galite sakyti ir daryti ką tik norit, aš griežtai atsisakau ką nors bendro turėti su parapijos reikalais. Man šeimynos ramumas brangesnis už viso pasaulio parapijų reikalus!

— Suprantu tavo padėtį, Jurgi. Žinau kad vakar tavo žmoną išrinko kunigo suorganizuotų ir jo vadovaujantų davatų sekretorium. Vienok buk vyras ir supras, kad taip pasielgdamas pakenki parapijos reikalams. Buvo laiko iš sekretoriaus urėdo atsisakyti, bet tu tą davilkinai ligi svarbiausio momento ir dabar, kuomet reikia stoti teisman, atsisakai. Taip negalima daryti!

— Kartą pasakiau, kad nevažiuosiu ir į parapijos susirinkimus neisiu ir to laikysiuos, nežiurint kokios pasekmės iš to butų — pareiškiu tvirtu balsu.

Jis matomai suprato, kad manęs neperkalbės, todėl patylėjęs valandėlę pakeltu balsu pareiškė:

— Dori ir pastovūs žmonės taip nesielgia! Nepyk, jei ateityje kiekvienas išmintingesnis šio miestelio lietuvis vadins išdaviku tave! — skubiai apsisuko ir išėjo.

Bylą laimėjo parapija. Teismas išnagrinęs visas parapijos apyskaitas ir atradęs, kad vyskupas nei vienu centu nėra prisidėjęs prie parapijos sukurimo, išskyrus paskolą, už kurią parapija mokėjo jam šeštą nuosimtį, visą parapijos turtą pripažino parapijonų nuosavybe. Nieko negelbėjo nei vyskupo advokatų tvirtinimai, kad visi žmonės pritaria vyskupui ir tik keletas priešgynų-bedių jo patvarky mui priešinasi. Vienok vyskupo advokatai nesutiko su teismo nuosprendžiu ir bylą padavė į aukščiausį valstijos teismą.

Laimėjus parapijonams bylą, atsibastė iš kažin kur tulas neprigulmingas kunigas, kuris pradėjo organizuoti sau parapi-

ją. Iš karto žmonės puolėsi prie jo, bet vėliau pamatė, kad tas žmogus yra paprastas tamsunas, be jokio apšvietimo, be išsilavinimo — vos savo vardą-pavarde te-galėjo pasirašyti; atšalo nuo jo. Vienok buvo nemaža dar ir tokių, kurie vis laikėsi su juomi. Ir reikia pripažinti, kad šitas neprigulmingas kunigas darė daugiau žalos ir kovojantiems parapijonams, ir visiems vietos lietuviams, negu naudos. Jo nekulturiški pasielgimai tik žemino lietuvių svetimtaučių akyse ir tuomi davė naują įrankį kunigiukui.

Vienok neapseita ir be didesnės reikmės įvykių. Vienas parapijonas pakrikštijo savo kudikį pas šitą neprigulmingą kuniką, kurį ir pats kunigiugas, ir jo ištikimieji vadindavo „bambizu“. Sužinojęs tai kunigiugas, tuojaus praneša tų namų savininkui — ariui katalikui, kuriuose gyvena šitas parapijonas ir namų savininkas ateina tiesiog į krikštynas ir momentaliai įsako išsikraustyti iš namų, nes esą jis bijas, kad perkunas nesudegintų jo namų, kuomet Dievas norės nubausti namų gyventoją, susidėjusį su „bambizu“. Kudikio tėvas nenorėdamas bylinėtis ir pagaliau prasidėjusios žiemos metu nelengva gauti namus, todėl sutiko nueiti pas kunigiuką, kad perkrikštijus savo kudikį.

Tuojaus kumai ir pats tėvas apsirengia ir eina pas kunigiuką. Pirmiausiai kunigiugas gerai išbara tėvą ir kumus ir įsakes sunkiai „pakutavoti“ už tokį didį nusidėjimą, užrašo kudikį į parapijos metrikų knygas ir pareikalauja penkių dolerių užmokėsties. Užmokėjęs tėvas pinigų laukia kad kunigiugas eis perkrikštijti kudikį, tačiau didžiausiu jiems nusistebėjimu kunigiugas pareiškia:

— Viskas užbaigta — galite eiti namo.

— Juk mes atnešm kudikį perkrikštijti... — pastebi tėvas.

— Kvailį, ar nežinai, kad kiekvienas krikštas yra šventas ir teisėtas! Nors kudikį pakrikštijtu sena boba ar net žydas, tai tas krikštas yra tiek pat svarbus ir šventas, kaip ir kunigo krikštas, by tik jį patvirtina tikras katalikų kunigas. Prasti iš jų katalikai, jei nei šitos taisyklės nežinote, kurią privalo žinoti kiekvienas tikras katalikas.

Įsikurus neprigulmingai parapijai kunigiugas jau nekoliojo parapijos komiteto ir apie parapijos ginčus nei vienu žodžiu neprisiminė. Vieną sekmadienį pasakęs trumpą pamokslą, pranešė, kad sekanti sekmadienį sakys pamokslą senelis klebonas ir prašė visų ateiti į bažnyčią — net ir parapijos komitetą pakvietė.

Pasklido po miestelį įvairių kalbų, tačiau niekas nedrįso parapijonų atkalbinėti, kad neitų paklausti senelio klebono pamokslu. Priėjo kupina bažnyčia žmonių, kaip niekuomet pirmiau. Mat visi buvo išsilgę geraširdžio senelio ir pagaliau kiekvienas įdomavo, ką senelis pasakys.

Įlipus seneliui sakyklon tarsi nušvito visa bažnyčia nauja šviesa ir vėl grįžo seniaus buvusi ramybės palaima. Pats senelis jau labiau sukumpęs, daugiau suliesėjęs ir jo veide, vietoje seniaus buvusio geraširdingumo, dabar aiškiai buvo matomas skausmas ir kentėjimas. Pasakęs gražų, tos dienos evangelijai pritaikytą, pamokslą, ant galo pridurė:

— Neapsakomai kankina mano sielą jusų nesutikimai su naujuoju klebonu ir jusų vaidai su vyskupu. Atminkite, kad geriems katalikams taip elgtis nepridera! Pagaliau, jus taip elgdami ir man dvi-gubą skriaudą darote...

Nutruko seneliui balsas ir sužibo akyse ašaros... Matyt jam buvo sunku tas pareiškimas padaryti. Jisai gerai žinojo, kad del jo skriaudų tie vaidai įvyko. Vienok turi pildyti savo valdono įsakymą, todėl apsišluostęs ašarotas akis ir surinkęs visas jėgas tęsė toliaus:

— Visų pirma, taip elgdami parodote, kad aš buvau blogas mokytojas ir neįstengiau jus išmokinti paklusnumo ir pakantos, ko mokina mus šventa tikyba... Antra, jus taip elgdami ištinkinate vyskupą, kad buk aš tuos vaidus kurstau. Todėl prašau jus, jei jūs nors kiek manęs gailitės, nustokite vaidintis. Susitaukinkite su naujuoju klebonu ir atsaukite savo bylą.

(Daugiau bus).

LIETUVIAI AMERIKOJE

BUFFALO, N. Y.

Susirinkęs vietos lietuvių būrelis į ponios T. Katilienės varduves ir atidavę p. Katilieni linkėjimus, Juozas Pakalnis prišimė mūsų Tėvynės Lietuvos reikalus ir visi jausdamiesi, kaip tiktai Lietuvos sunai padarė nors mažą auką — \$10 Lietuvos Šaulių Sąjungos reikalams. Nutarta pasiūsti viršminėta auka per SLA. 304 kuopos sekretorių į SLA. Centrą, kad perduotų Lietuvos Šaulių Sąjungos atstovui Amerikoje.

Garbė tokiems lietuviams, kurie prijaudžia Lietuvos reikalams ir prie kiekvienos progos juos paremia realiu darbu. Cionai kartu prisiuočiū ir minėta auka.

M. Kajokas.

P. S. Auka priimta ir persiūta A. Žmuidzinavičiui, Lietuvos Šaulių Sąjungos atstovui Amerikoje.

P. Jurgeliutė, SLA. Sekr.

BLACK DIAMOND, WASH.

Visoje Vašingtono valstijoje kuoblogiausia padėtis darbo žmonių. Jau sukako 20 mėnesių kaip streikuoja angliakasiai ir streiko galo nesimato ir nežinia ar bus galima kas gero iš to streiko susilaukti. Visose angliakasyklose įsigalėjo streik laužiai ir tas begalo apsunčia streiko laimėjimą. O streikuojanti darbininkai begalo nuvargę, nuplyšę ir busbadžiai gyvena. Gerai dar, kad šioje valstijoje yra daug miškų, tai žmonės nors juodos duonos kasnui užsidirba, kitaip prisieitų badu mirti.

Taipgi ir unijos distrikto viršininkai nekaip elgiasi. Sakoma, kad iš unijos išdo žuvę net \$75.000, o streikieriai darykit ką norit — viršininkams negalvoj. Tai tokioje padėtyje šios apylinkės žmonės gyvena.

P. Savickas.

CHICAGO, ILL.

Žodis į visuomenę.

Chicago Komitetas Lietuvos Našlaičiams šelpti ir Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 208 moterų kuopa bendrai rengia bazarą Lietuvos našlaičių naudai subatoj, gruodžio 2 d., 1922 m., Mildos abejeose svetainėse. Taigi labai meldžiame kiekvieno prisidėti kas kuomi galite, kaip tai: rankdarbiais, namieje gamintais valgiais ar su pinigais aukomis. Minėtas bazaras žada būti labai įdomus, nes bus išstatyti Kauno Lietuvių Moterų Globos Komiteto prieglaudos našlaičių rankdarbiai.

Tikimės, kad kiekvienas prisidės prie sušelpimo vargstančių Lietuvos našlaičių ir paduos jiems pagalbos ranką. Rankdarbius meldžiame siūsti A. Valančauskienės vardu, 3246 So. Halsted St., 3-čios lubos, neveliaus gruodžio 1 d. Prie kiekvieno išdirbtinio malonėkite padėti vardą-pavardę ir pilną antrašą, taipgi neperaukštą kainą, už kokią būtų galima parduoti. Auką siųskit išd. P. Balickienės vardu, M. Zolpienės, sek. antrašu, 926 W. 32-nd St., Chicago, Ill.

Bazaro rengimo komisija: K. Katkevičienė, P. Balickienė, A. Valančauskienė, A. Barėvičienė, S. Signatienė, S. Suo-lienė, A. Misevičienė, A. Bučinskienė, M. Zolpienė.

WILKES-BARRE, PA.

Atsakymas J. J. Nieniui.

Visa pažangioji spauda rašo ir visiems Amerikos lietuviams yra aišku kaip dienos šviesa, kad dabartinis Lietuvos atstovas, p. Čarneckis, atstovauja vienai Lietuvos klerikalų partijai, vengia susitikti su kitų pažiūrų lietuviams, bet Jonas J. Nienius to negali įžiūrėti nei už

sidėjęs savotiškus tautiškus akinius. Aprašymą lietuvių manifestacijos ir p. Čarneckio pasielgimą tilpusį „Tėvynės“ 40 num., Jonas J. Nienius vadina melu, iškraipymu faktų ir p. Čarneckį palieka bepartvyviu baltu tarsi Lietuvos gulbelė.

Nebūtų reikalo su Jonu J. Nieniui vesti ginčų — iš plikio juk plaukų neišpeši, bet jis sako, kad apgina p. Čarneckį vanden doros ir žmoniškumo. Eisime prie paties branduolio. Sutinku su Jonu J. Nieniui, kad Wilkes-Barre ir jo apylinkėse randasi užtektinai patogių klebonijų, bet p. Čarneckis keliaudamas į Pittstoną turėjo savotiškus išrokavimus. Jonas J. Nienius yra labai prastas diplomatas, kad nežino priežasties, del kurios p. Čarneckis nu keliavo pas tą nebuvėlį „jaunų dienų savo draugą“. Jam turbūt nėra žinoma, kad šiemet Amerikos kunigai atlaikė Wilkes-Barre, Pa. savo seimą ir išrinko kun. Kasakaitį „Kunigų Vienybės“ prezidentu. Ir p. Čarneckis matomai prisilaiko „aukštos diplomatijos“. Jei jau reikia pasitursinti, nusilenki, tai ne prieš kokį paprastą kunigą, arba vikarą, bet prieš kunigų prezidentą. Juk p. Čarneckis keliaudamas po klebonijas su „diplomatiškais reikalais“ pereitą vasarą, atlankė vien žymesnius rinkinius klebonus. Dar vienas svarbus dalykas: Amerikos kunigai gyvenime lenktyniuoja; vieni jų važiuoja į gyvenimo priešakį septyniasdešimt mylių į valandą greitumu, o antri tik trisdešimt mylių. Taigi p. Čarneckis budamas „diplomatų“ ir prisilaiko diplomatijos desnių: „safety first“.

Dabar Jonui J. Nieniui bus aišku, delko pas kun. Kasakaitį o ne kitur p. Čarneckis nukeliavo apsinakvoti. Bet eikime prie galo. Jei Wilkes-Barre ir apylinkės lietuvių parodos komitetas nusiuntė p. Čarneckį apsinakvoti į Pittstono kleboniją, tai ar Jonas J. Nienius negalėtų paaiškinti, delko antrytuosius baigentės lietuvių manifestacijai p. Čarneckį atvežė į Wilkes-Barre tulas Pittstono graborius? Pribuvus p. Čarneckį į Wilkes-Barre ir norint dasigauti į jam paskirtą vietą per maršuojančias minias, jis buvo policijos sustabdytas. Ir tik vežėjui ir p. Čarneckio padavimui išaiškinus dalyką, policija leido toliaus važiuoti. O kitaip gal būtų reikėję atsidurti policijos nuovadoje.

Pribuvus į miesto parką, kur buvo nuskirta vieta prakalboms, ant estrados sedėjo penki kunigai. Pirmininkavo kun. Paukštis. Ir man pasidarė nuostabu, kur dingo tas inteligentų komitetas, apie kurį Jonas J. Nienius pasivelina kalbėti, jį gindamas net tokiais „inteligentiškais“ žodžiais kaip „melagis“ ir tt. Rods ant estrados sedėjo ir Jonas J. Nienius, bet jo viena koja buvo ant laipto galo lentos, o antra ant vejos. Bet visgi Jonas J. Nienius turbūt turėjo pretenziją sėdėti aukštame suole.

Prasidėjus prakalboms p. Čarneckis į vieną minutą laiko pradėjo ir užbaigė gryną „aukšto tono“ diplomatišką prakalbą.

Dabar prie užbaigos dar vieną žodelį del aiškumo. Jonas J. Nienius sako, kad p. Čarneckis negalėjo užduoti pakutos susirinkusiai lietuvių miniai. Panašus išsireiškimas, tai esą mažų vaikų darbas. Jeigu p. Čarneckis pasiraitytojes rankoves linkuoja tarnaudamas bažnyčioje vietoje „klapčiuko“, tai kodėl jis negalėjo atlikti ir kitus klebono įsakymus? O kad neatlikažiūrų lietuviams, nei Jono J. Nieniaus reikalas. Matyt buvo

nesusisipratimas tarpe klerikalų partijos ir parodos rengėjų komiteto. Kuomet dalykas išsiaiškint, tai ateityje visi susiprasime.

Lik sveiks p. Jonas J. Nienius. Prie p. Čarneckio reikalų daugiau grįžti neketinu.

Dar-vis-aš.

RACINE, WIS.

Pas mus antru kartu atsilankė su prakalbomis „biblistai“. Pirmu kartu buvo birželio mėnesy, dabar antru kart spalio 29 d., Winters Hall. Aiškino, kaip jie sako, „Dievo žodį“. Bet teisingiaus pasakius, buvo aiškinama senų laikų žydų sapnai. Tų sapnų aiškintojumi buvo iš Chicago's Zavita. Man nėra svarbu kas kokius sekty iš tikinimus turi, už juos stovi ir juos aiškina, bet tas „biblistas“ kalbėdamas iš biblijos, neišskentė ir Lietuvos neįkandęs. Kadangi biblijoje nėra apie Lietuvą rašoma, tad palikite ją ramybėje, nes kitaip brolyčiai mes jums, trečiu sykiu atlinkius į mūsų koloniją, prirengsimos pirtį. Norite aiškinti biblijos sapnus, aiškinkite sveiki, tik Lietuvos ir jos piliečių reikalus palikite nuošaliai. Kitaip bėda bus jums! Nesigiriant ir ne pavydint, bet tenka pažymėti faktą, kad ir komunistams pas mus nekaip sekasi. Spalio 29 d. buvo ruošiamos prakalbos drg. Gasiniui, bet prakalbos neįvyko, nes publikos nesurinko! Lapkričio 5 d., toje pačioje Union Hall surengė prakalbas drg. Yagiui, vienok ir dabar susirinko klausytojų tik apie 14 ypatų. Aiškus faktas, kad jau smunka nuo koto, nors vienur kitur lyg ta musė šaltam orui užstojus žirnia, bet lietuviai to balso neklauso. Dar lieka juodųjų kryžuočių pasekėjai, bet ir tas pavojus praeis. Prasibaivius lietuviams ir iš po jų kojų žemelė nuslinks.

Sandariečiai iš lėto, bet kaip matyti veikia. Lapkričio 26 d., Dania Hall, surengė teatrą — statė scenoje dramą „Vagys“ ir komediją „Jaunystės Karštis“. Prie to buvo monologai „Pati pasileido“ ir „Kunigas“. Sakė eilutes „Mažas piemenėlis didis vardgėnėlis“, ką tik iš Lietuvos atvykęs vaikutis. P-lės Petkiūtės dainavo tris daineles: „Kur Bakužė samonota“, „Onytė“ ir „Batų daina“. Orkestra griežė vadovaujant Walter J. Patman.

Korespondentas.

PROTESTO REZOLIUCIJOS PRIEŠ REGISTRACIJOS ĮSTATYMĄ.

Kadangi pastaruoju laiku suplaukė daugybė protesto rezoliucijų prieš registracijos įstatymą ir tiems protestams galo nesimato, todėl šiūomi pranešame, kad ateityje netalpinsime išistis rezoliucijų — pažymėsimė tik patį įvykusį faktą. Tie protestai užima perdaug vietos ir nebelineka galimybės įdėti laikraštini einamais dienos klausimais korespondencijų. Pagaliau, nėra nei reikalo tų pačių pareiškimų laikraštėje kartoti, nes tos protesto rezoliucijos niekuo nesiskiria viena nuo kitos ir tuo būdu skaitytojams pasidarė neįdomios ir niekas jų neskaito. Užtenka jau to, kad tos rezoliucijos pasiunčiamos atitinkamiems Lietuvos valdžios organams ir pranešama laikraštėje pats įvykęs faktas.

EASTON, PA.

Šios kolonijos lietuviui surengtose diskusijose vardu ADPLS. 21 kp., ALDLD. 13 kp., LMPS. 14 kp., lapkričio 4 d., 1922 m., Easton Baking Co. svetainėje, apkalbėję nutarė išnešti protesto rezoliuciją prieš registracijos įstatymą reikalaujant jį panaikinti. Apart to,

rezoliucijoje pareiškama, kad niekas nesiregistruos ir taipgi reikalaujama, kad būtų panaikintas karo stovis Lietuvoje, kad Lietuvos valdžia nacionalizuotų be jokio atlyginimo dvarų ir vienuolynų žemes ir jas išdalintų bežemiams ir mažžemiams, kad būtų panaikintas įstatymas varžantis streikų laisvę, kad būtų suteikta laisvė darbininkų organizacijoms ir spaudai. O jei Lietuvos valdžia to neišpildys, tai rezoliucijos autoriai sušunka: „Šalin Lietuvos buočių valdžia, šalin St. Seimas! Lai gyvuoja darbininkų, bežemių ir mažžemių gale!“ Po rezoliucija pasirašo komitetas: J. Bimbo, V. Kaulius ir S. Meison.

Redakcijos pastaba. Kuomet rezoliucijos autoriai šaukė „Šalin St. Seimas“, tuomet St. Seimo jau nebuvo, nes jo kaden cija pasibaigė su spalio mėnesio 10 d.

SO. FORK, PA.

Visuotiname vietos lietuvių susirinkime lapkričio 6 d., 1922 m., Sv. Juozapo draugijos svetainėje, kurį sušaukė SLA. 141 kuopa ir kuriame dalyvavo ir Sv. Juozapo broliškos pašalpos draugija, išnešta protesto rezoliucija prieš registracijos įstatymą ir pasų sistemą, reikalaujant tą įstatymą panaikinti. Taipgi atsišaukiama į visuomenę, kad niekas nesiregistruotų, nes esą yra tikslu pasipinigauti, kad išauginus klerikalizmą Lietuvoje. Pasirašo rezoliucijos komisija: Andrius Rasimas, vincas Valukas ir Jonas Šnaidėris.

BROOKLYN, N. Y.

Didžiojo Ne Yorko draugijos, atstovaujančios 15,000 Lietuvos piliečių, protesto masiniam susirinkime, spalio 31 d., 1922 m., New Plaza svetainėje, Brooklyn, N. Y., išnešė protesto rezoliuciją prieš registracijos įstatymą, reikalaujant, kad Lietuvos valdžia tą įstatymą kuogreičiausiai atšauktų. Taipgi rezoliucijoje raginama ir kitų kolonijų Lietuvos piliečius kelti protesto balsą prieš tą įstatymą. Pasirašo susirinkimo komitetas: pirm. — J. Surba, sek. — J. Bundžinskaitė.

BRIDGEPORT, CONN.

Vietos lietuvių viešame susirinkime, lapkričio 12 d., 1922 m., Lietuvių svetainėje, apsvastyta registracijos įstatymas ir išnešta prieš jį protesto rezoliucija, reikalaujant tą įstatymą kuogreičiausiai atšaukti. O jei Lietuvos valdžia šio registracijos įstatymo nepanaikins, tai Bridgeporto lietuvių griežtai atsisako nuo tolimesnio Lietuvos rėmimo. Pasirašo susirinkimo vedėjai: pirm. — K. M. Ramutis, rašt. — A. A. Sapiega.

SPRINGFIELD, ILL.

Vietos lietuvių masiniam susirinkime, rugsėjo 16 d., 1922 m., Carpenter svetainėje, kuris sušauktas vardu 11 draugijų apsvastyta registracijos įstatymo žalingumas ir išnešta protesto rezoliucija prieš Lietuvos valdžią, šaukiant visus Amerikoje gyvenančius Lietuvos piliečius nesiregistruoti ir neduoti Lietuvos valdžiai „sunkiai savo uždirbtų pinigų“. Pasirašo masinio susirinkimo vedėjai: pirm. — Jurgis Bulota, vice-pirm. — Motiejus Navickas, sek. — Povilas Jurkonis.

INDIANA HARBOR, IND.

SLA. 185 kuopa savo susirinkime lapkričio 5 d., 1922 m., Katharine Salėje, apsvarsčius registracijos įstatymą išnešė protesto rezoliuciją reikalaujant Lietuvos valdžios tą įstatymą kuogreičiausiai atšaukti. Taipgi atsišaukiama į Amerikos lietuvių visuomenę, kad niekas nesiregistruotų ir neremtų Lietuvos valdžios, kol ji nepanai-

kins to įstatymo. Ant galo reikalaujama, kad būtų atšauktas dabartinis Lietuvos atstovas p. Čarneckis su visais jo bendradarbiais, kurie esą jokio naudingo darbo Lietuvos valstybei nedirba ir tik daro bereikalingai milžiniškas išlaidas imdami riebias algas. Pasirašo SLA. 185 kuopos rezoliucijos komisija: Baltus Jasiulis, Pranas Rudis, Pranas Barzdys.

WILKES-BARRE, PA.

SLA. 35 kuopa savo susirinkime lapkričio 5 d., 1922 m., B. Pateluno svetainėje apsvarsė registracijos įstatymą ir varde 180 kuopos narių išnešė protestą to rezoliuciją, reikalaujant, kad tas įstatymas nebūtų vykdomas taip kaip jisai yra išleistas, nes nėra reikalo tokių formalumų laikytis, tokias dideles pabaudas taikinti neužsiregistravusiems ir taip didelę mokesčių imti norint sužinoti Lietuvos piliečių skaitlį. Vienok pačios registracijos principui nesipriešinama. Apart to, yra dar sekami reikalavimai:

1. Kad nebūtų verčiami Lietuvos piliečiai kas metai išsiimti pasą ir mokėti po 5 dol., kol jie gyvena užsienyje.
2. Kad nebūtų baudžiami Lietuvos piliečiai atemimu įgimtoms teisėms — Lietuvos pilietybės ir konfiskavimu jų turto Lietuvoje vien už neįsiregistravimą.
3. Kad Lietuvos bažnyčia būtų atskirta nuo valstybės.
4. Kad vienuolynų ir dvarų žemės būtų išdalintos bežemiams ir mažžemiams.
5. Kad Lietuvos mokyklos būtų laisvos nuo kunigų ir vienuolių kontrolės.
6. Kad nebūtų varžoma laisvė žodžio, spaudos ir susirinkimų.

7. Kad klasiinei susipratusių darbininkų spauda nebūtų persekiojama ir uždarinėjama.
8. Kad Lietuvos atstovybė Amerikoje, priešakyje su p. Čarneckiu, pildytų reikalavimus Lietuvos piliečių gyvenančių Amerikoje.

Ant galo reikalaujama, kad Lietuvos atstovybė atšauktų registracijos įstatymą paskelbimą, o to atstovybei nepadarus, atsisakoma toliaus remti Lietuvos valdžią, valstybinius reikalus ir Lietuvos atstovybę Amerikoje, kol nebūs išpildyta jų reikalavimai.

Po rezoliucijos pasirašo kuopos valdyba: pirm. — J. Stankevičius, prot. rašt. — C. S. Kasparavičius, fin. rašt. — K. Lučinskas, išd. — J. Jurkšaitis.

WYOMING, PA.

SLA. 267 kuopa savo susirinkime 5 d. lapkričio, 1922 m., apsvarsčius registracijos įstatymą, išnešė protesto rezoliuciją, reikalaujant, kad Lietuvos valdžia tą įstatymą panaikintų. Taipgi raginama ir kitų kolonijų lietuvių kelti protesto balsą prieš tą įstatymą. Pasirašo: Antanas Botyrius, Jonas Zdanavičius, Kaz. Baldauskas.

AUBURN, ILL.

Laikytame kuopos susirinkime lapkričio 5 dieną, nuodugnai apsvarstyta bledingas Lietuvos piliečių registracijos įstatymas ir liko vienbalsiai nutarta užprotestuoti prieš tokį Lietuvos valdžios pasielgimą. Todėl Auburn, Ill. lietuvių, varde 100 SLA. 27 kuopos narių, protestuojam prieš tokį žalingą įstatymą ir kartu reikalaujama, kad jis būtų kuogreičiausiai atšauktas. Kuopos valdyba ir protesto rengėjai: Pirm. — M. Rutkauskas, Sekr. — Stasys Petrilis, Išd. — Mikas Kavaliunas.

New Yorko valstijoje 1920 metais vedusiųjų žmonių buvo 10 nuoš. visų gyventojų.

TIKTAI SLA. Kuopoms

SLA. Ženkleliai-guzikėliai

VYRIŠKI SU ŠRUBELIAIS TRIJŲ RUŠIŲ:

Dideli Aukšiniai, po\$1.50
Mažesni Aukšiniai 1.00
Paukuoti 50

MOTERIŠKI SU SPILKUTĖMIS TRIJŲ RUŠIŲ:

Dideli aukšiniai po \$1.50, mažesni aukšiniai — po \$1.00; paukuoti — po 50.
Duodant užsakymus prašiau kaip ant vieno dolerio, reikia prišūsti 10c. persiuntimui registruoto laiško.

SLA. kp. antspaudos-pečėtis

Guminės Antspaudos su atramento paduškėle — po \$3.00
Geležinės Pečėtis, išpaudžiamos į popierą \$5.00

Persiuntimo lėšas apmoka pačios kuopos.

SLA. kvitų ir orderių knygelės

Orderių knygelės išmokėjimams —po 50c.
Kvitų knygelės pinigų priėmimui—po 50c.

SLA. mokesčių-rekordų knygos

Liuosų lakštų sistema su drutais audimo aparais su raktu ir 75 lakštais parsiuduoda tiktai už \$2.00.

Siunčiant pinigus į Centrą reikia siūsti kartu su narių mėnesinėmis mokesčiais pažymint ant mokesčių lakšto paliktos tuščios eilutės, už ką pinigai prisiuočiama.

Kiekviena kuopa privalo pasirupinti ingyti viršui pabriežtus kuopoms būtinai reikalingus daigtus.

MONEY ORDERIAI turi but išrašyti ant Lithuanian Alliance of America, o mokesčių mėnesinius raportus (blankas) su pinigais siūsti sekretoriaus adresu:

P. JURGELIUTĖ
307 W. 30-th St.,
NEW YORK, N. Y.

ZMONIU SVEIKATA

CIVILIZACIJA IR SIFILIS.

Geležkelio inžinierius įvažiavo sunkų važmos trukų pripildytą pasažierių trukin ties bėgių išsuka. Gyvybės buvo prarastos; daug žalos padaryta. Jis sąmoningai, nepaisydamas ženklų, įvažiavo. Kodel? Medikalis egzaminavimas įrodė, kad jo amintis neištesėjo. Kraujo tyrimas parodė, kad jis turėjo sifilį.

Chicago's biznierių, galva didelių investimentų, pradėjo keistai elgtis. Jis užmiršdavo svarbius faktus, sumaišydavo dalykus. Paprastas medikalis egzaminavimas nieko nerodė. Kraujo tyrimas buvo neigiamas. Sifilogas egzaminavo jo nugarkaulio skystį. Šis buvo pilnas sifilo perų! Tas vyras turėjo pradinį paresą (smagenų suminkštėjimą) ir biskį vėliau buvo paimtas bepročių ligoninėn.

Iš kiekvieno 100 žmonių, kuriuos tamsta sutinki gatvėse šiandien — 8 ar 10 jų greičiausia yra neišgydyti sifilitikai. Mažiausia 50 jų turėjo arba turės gonoreją. Schwartz'as, kuris yra autoritas šituose klausimuose, nesvyruojančiai priskaito, kad 10% turi gonoreją ir kad kitas 10% gauna gonoreją laike vedusio gyvenimo. Illinoiso Socialės Igienos Lygos klinikose randama, kad 70% moterų, kurios čia ateina, yra pagerbtinos vedusios moterys užkrėtos jų vyrų! Ar tas užima tamstos kvapą? Jei Stokes'o ir Osler'io statistikos teisingos, tai Jungtinės Valstijos turi dešimtį milijonų ir Chicago ketvirtadalį milijono sifilitikų. Šios šalies vadovaujančios ligoninės, viena čia pat Chicagoj, per tulą laiką ėmė kraujo tyrimus kiekvieno primamo asmens. Surasta, kad arti 20 žmonių iš kiekvieno 100 ligonių turėjo sifilį!

Dr. J. W. Williams surado, kad vieni sifilis tiekia tiek mirčių tarp kudikių, kiek kitos trys svarbios priežastys sykiu. Jis atrado, kad iš 10,000 peilinių gimimų, mirė 705 kudikai ir kad 26.4% šitų mirė nuo sifilio. Tuli autoritai, sykiu ir garsus chirurgas Osler'is tvirtina, kad sifilis išžudo daugiau žmonių, negu kokias kita žinoma liga.

Direktorius I. S. I. L. klinikos ypatingai matė ir kalbėjęs su galbut 5,000 iš 8,000 ligonių, kurie ateina šiton klinikon. Todelei, veik visomet, kada jis apleidžia ofisą, jis sutinkas nuo vieno iki penkių savo ligonių praeinant tik kelius blokus Clark gatve Chicagoj. Veik kiekvieną vidurdienį jis sutinkas vieną ar du sifilitiku kampiniame restaurane. Vieną dieną ligonis pardavęs jam cigaru netoli klinikos ofiso. Kitą dieną, įžymiam klube, matęs du sifilitiku, dirbančių prie maisto išdavimo. Kelias dienas atgal du pardavėju, abu svarbiu vyru reprezentuojančiu didelės rytų firmas, kurie atėję ofisan biznio reikalais, prisipažinę esą sifilitikais. Stokes rašo savo „Today's World Problems“: Nėra gyvenančio vyro, nė moteries, kuri kiekvieną dieną nepakliudo alkune jo (sifilio), kurios butas nėra matęs jo įėjimo arba išėjimo, kuri gal bile kurią valandą turėti savo vardą įrašytą sifilitikų skaičiun.

Su didžiausiu emfasiu reikia pasakyti, kad šita liga randasi visur, nežiurint kaip nekaltas tamsta butum — kaip atsargus apie save, arba apie savo sunų ar dukterį — tamsta nesi liuosas nė vieną dieną nuo susitikimo su sifiliu.

Sifilio Plūtimas.

Remiantis skaitlingais medicinos istorininkais, Kristoforas Kolumbus ir jo plėšrys jurininkai susideda iš 200 vyrų, savo dviem kelionėmis surasti „naują svietą“, atnešė sifilį Eiropon 1492 ir 1496 m. Šitie žiaurūs jurininkai, laikyti nuo moterų per mės esius, nebeįstengė sulaikyti savo gašlumo, kada jie pasiekė Vakarines Indijas, kur sifilis buvo labai išplitęs. Sugrįžę Ispanijon, vėl po ilgų mėnesių lytinio susilaikymo, jie greitai išplatino šią ligą, gautą nuo indijonų „mylimųjų“, tarp Barcelonos prostitučių. Kaip gaisras, sifilis greit pasiekė Florenciją ir Veneciją. Francijos kareiviai įsibriaudami Ispanijon ir Italijon apsikrėtė šia liga nuo ispanų ir italų prostitučių ir inėšė ją Francijos sostinėn.

Laike francų ir anglų karo, Francijos kariai išplatino sifilį Britanijon, kur jis buvo žinomas, kaip „francų liga“.

Savo naikinančiais daviniais sifilis buvo daug baisnis tada, negu dabar. Stokes sako: „Laike šešiolikto ir septyniolikto šimtmečio šitos ligos epidemija perbėgo Eiropos kontinentą, kas, delei nuodingumo, baisingumo ir pražūtingų nelaimių, perviršijo visas regėtas baisenybes.“

Sifilikų Vaikai.

Sifilitikų motinų vaikuose galima rasti kiekvieną šitos ligos ženklą, išimant pirmutinę žaidžą. Bet trečioji gėntkartė, sulyg profesorius Ravogli'o, norint neturi sifilio ženklų, tačiau tankiai buna taip vadinamai s moronais—epileptikais, silpapročiais, idijotais, ir bepročiais. Daug epilepsijų pareina nuo sifilio, turėto kudikio protėvių.

Susituokimas tarp sifilitikų turi but griežtai uždraustas, jei mes norime pašalinti daugybę silpnapročių.

Trys berniukai veltoj dispensarijoj, sunys sifilitiko, kurie mirė neseniai beprotamy, Kankakee, yra taip nenormalūs, kad net viešų mokyklų žemiau-normalios klasės nepriėmė jų. Linkola'o Kolonija (įsteigta del silpnapročių) nebegali priimti šitų vaikų, nes jau pripildyta, todėl jie vaikščioja gatvėmis, kas kart darydami žalos. Jie yra 8, 9, ir 11 metų. Ką jie darys gatvėse, budami 16, 17 ir 19 metų?

Epileptinga 16 m. mergaitė, turinti sifilį, ir labai mažo profingumo, prižiūrėtojams nežinant, apsivedė su savo pusbroliu, nykštuku, kuris pareina iš labai tamsių tėvų. Neštumas sekė, tada barnys ir muštinės, ir jis pabėgo, palikdamas ją užvaisintą ir laukiančią kudikio, kurio fizinė ir protinė padėtis bus, ištikrujų, labai bloga. Lai šitokie dalykai kartojasi ir tėsiasi, kas Amerikoje bebus, civilizacija ir sifilizacija?

Sifilio Pašalinimas.

Ankstus pažinimas ir gydymas sifilio sulaikys pražūtingų davinų. Illinoiso Socialės Igienos Lygos klinikose ir kitur veik kiekviena sifilitinė, nešėčia moteris, kuri tikrai gimdytų sifilinį kudikį, yra pagimdžiusi sveiką vaiką po keturių ar penkių mėnesių stropaus gydymo. Kiekvienam sergančiam reikia gydytis kuogreičiausia! Neturtingi ligonys gali kreiptis į nemokamas klinikas, o gal užmokėti — į gerus daktarus. Sveiki visais budais turi apsisaugoti nuo lytinių ligų, šalindamies nuo prostitučių ir šiaip jau ištvirkusių moterų ir visada praktikuodami igienos principus.

Dr. Percy C. Howe, garsus tyrinėtojas dantų gedimo priežasčių, sako: „Vartojimas daugiau pieno, žalių nevirtų daržovių ir šviežių maistų sulaikys dantų gedimą: Kasdieniai valgiai, kuriuos žmonės daugiausia vartoja, stokuoja kalkio druskų randamų piene. Taipgi jie stokuoja vitaminų. Gyvnai, maitinti maistu stokuojančiu šitų druskų, išsirutulojo minkštus, klibančius, kreivai susodintus dantis, panašius sugedusiems dantis žmonėse.“

Palaikymas gero kramtymo aparato, išrutulojimas veido simetrijos, pašalinimas užsikrėtimų, sutaisymas žaidžių ir ligų išteriojimų—protezas—chirurgija,—visi šitie dalykai yra budai, kuriuos dantisterija patiekia pailginimui amžiaus.

Apskaičiuojama, kad šioje šaly vartojama kas met daugiau, negu aštuoni milijonai (8,000,000) dirbtinų dantų. Praktikuojant burnos igieną, šie visi dantys butų nereikalingi.

Ligoti dantys gali apreikšt savo padarus veik bile kurioj kuno daly. — Prof. Garretson.

Rupestis daugiau žmonių išžudo, negu karas. Nesirupink bereikalingai.

Daktaras be pagelbos slaugytojos rūšės ir sąžiningo vaistininko, tai pusė gydymo pajėgos. Mes išitikinę, kad žur alas „Gydytojas“ tas tris garbingas medicinos jėgas tampriau suvienys.

Tas daro man daug gero, kuris moki na kaip dantis užlaikyti sveikais.

Akys tavo brangiausias turtas — saugok jas!

(Iš „Gydytojas“)

JOHN S. LOPATTO

Attorney and Counselor-at-Law
S.L.A. Advokatas-Patarėjas,
308-9-10 Coal Exchange Bldg.
WILKES BARRE, PA.
Telephone 4256 Market

GEORGE MATULEWICH

ATTORNEY-AT-LAW
National State Bank Building,
810 BROAD STREET,
Newark, N. J. Room 810

SANDARA

GERIAUSIAS DARBŲ ŽMONIŲ SAVAITINIS LAIKRAŠTIS. LEIDŽIA A.L.T.S.

„Sandara“ telpina daugiausiai gyvenisius ir svarbius politinius straipsnius, gindama laisvos demokratijos ideala. „Sandaroje“ telpa daugiausiai visokių apysakų, eilių, juokų ir svarbiausių žinių iš viso pasaulio. „Sandara“ bendrabiauja įžymiausi Amerikos ir Lietuvos hetuviai literatai rašėjai. „Sandara“ išleidžia didelį Kalendorių toki metams, kuriame telpa gyvas šaltinis visokių žinių bei informacijų. Kaina 25c. „Sandara“ kainuoja: Amerikoje \$2.50 metams, \$1.25 pusei metų. Lietuvoje: \$3.00 metams, \$1.50 pusei metų. Vieną numerį pažūrėjimui siunčiame dovanai.

S A N D A R A,

327 E Street, Boston 27, Mass.

SIUSKITE LIETUVON KNYGU

Lietuvos žmonės ir Lietuvos jaunimas nusiskundžia, kad neturi knygų. Mes jų turime daugiau, negu suvartojame, tad siuskite jas LIETUVON!

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE pataria savo nariams, kad jie siųstų nors po vieną musų knygų savo draugams ir giminėms Lietuvoje. Pasiųsti galima paštu. Patartina siųsti šiuo laiku sekančias knygas:

AIŠOPO PASAKAS, — didelė knyga, su daugybe paveikslų, 364 puslapiai, kaina \$1.25

AMERIKA, — ypatingai reikalinga tiems, kas nori iš Lietuvos Amerikon atkeliauti, 288 pusl., kaina \$1.00

ZMOGAUS PAREIGOS, — svarbi knyga auklėjimui tėvynės meilės ir tikrojo patriotizmo, 245 pusl., kaina \$1.00

Kas ims visas tris knygas, GAUS VISAS TRIS UŽ \$3.00. Užsakymus su pinigais siuskite Centru šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AM.,
307 W. 30-th Street, New York, N. Y.

T Ė M Y K I T E !

Didelis 548 Puslapių Puikiai Paveiksluotasis Veikalas Antgalviu

Susivienijimo Lietuvių Amerikoje

ISTORIJA

Tai yra netik istorija didžiausios pažangos musų fraternalės organizacijos, bet tai yra beveik visų Amerikos lietuvių istorija, nes joje pakliudoma ir plačiai aprašoma musų visuomeniški santykiai iševijoje. — Juo veikiau tą veikalą užsakykite, tuo greičiau apsipatinsite su Amerikos lietuvių istorija.

Kaina \$1.50
Drutame apdare \$2.00

Reikalaudami, kreipkitės į „Tėvynės“ Administraciją šiuo adresu:

“TEVYNĖS” ADM.,

307 W. 30-th ST., NEW YORK, N. Y.

AIŠOPO PASAKOS

Didelė knyga 360 puslapių, 110 paveikslų, 301 pasakų. Tinkami pamokimui seniems, jauniems ir mažiems. Popieros apdaruose tik\$1.25

„TEVYNĖS“ ADMINISTRACIJA
307 W. 30-th St., New York, N. Y.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE

KNYGYNE

Galima Gauti Sekančios KNYGOS:

Amerika—Informacijos apie Ameriką ir tt. 1.00
Aprauda ir Pašalpa — pusl. 32 10c.
Daktaras iš Prievartos (Komedija) 20c.
Darbininkų Padėjimas Amerikoje 35 pusl. 10c.
Kas iš Kur Pareina? 20c.
Kaip Gyvena: Latviai, Suomia, Anglai .. 20c.
Kelionė į Sidlavą — pusl. 48 15c.
Konradas Velenrodas — pusl. 24 15c.
Kražių Skerdynės ir Jos Pasekmės 15c.
Lietuvių Tautos Klausimas Europos
Karės Metu pusl. 102 35c
Lietuviška Chrestomatija — pusl. 180 .. 40c.
Liudvikas Pasteris — pusl. 48 20c.
Nuo Degtinės — pusl. 19 10c.
Petras Žemaitis — pusl. 69 20c.
Perspėjimas apie šventą Tikėjimą—pusl. 63 10c.
Ruožai iš S.L.A. Istorijos — pusl. 35 10c.
S.L.A. Istorija (1896-1915) \$1.50; audimo
apdarais 2.00
Susiprato — 64 pusl. 20c.
Viršminėtas knygeles S.L.A. nariai gauna už pusę kainos.

SEKANČIOS KNYGOS PARSIDUODA UŽ PILNĄ KAINĄ:

Graži Mageliona — Melodrama 4-rių aktų 50c.
Dvi Seseri — 4-rių aktų tragiška drama .. 50c.
Pavoktas Kudikis — Tragedija trijuose
aktuose 40c.
Kunigas Macochas — 4-rių aktų tragedija 35c.
Aisopo Pasakos — pusl. 364 \$1.25
Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje—pusl. 258 1.00
Paskaitos iš Bijologijos ir Bakterijologijos
—pusl. 172 50c.
Svetimoj Padangėj Pasaulio Verpetuose
Eilės, Dainos ir Prietikiai — pusl. 200.
Parašė A. J. Jokubaitis 2.00
Zmogaus Pareigos — pusl. 245 1.00

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30-th Street
NEW YORK, N. Y.

VIETINĖS ŽINIOS

Iš Pilėno „Laisvės“ Bylos.

New Yorko „Law Journal“ iš lapkričio 16 d., 1922 m., byloje Pilėno su „Laisvės“ leidėjais už šmeižimą ir įžeidimą paskelbė New Yorko Aukščiausiojo Teismo teisėjo, Gavigan, nusprendimą, kuriuo atmestas skundžiamųjų įnešimas (motion) panaikinti Pilėno bylą, kaip nepamatuoją.

Skundžiamieji, „Laisvės“ leidėjai, per savo advokatą Brodskį, įteikė teismui ilgą įnešimą, kuriame tarp kitų argumentų pabrėžia, kad „Laisvė“ vadindama Pilėną šnipu ir provokatoriumi jo įžeisti negalėjusi, nes remiantis tulais žodynais žodžiai „šnipas“ ir „provokatorius“ reiškia tą patį, ką žodis „detective“; taigi remiantis minėtais daviniais Pilėno, nors ir „garsaus detektivo“ (famous detective), skundas nei kuo nepamatuoatas ir p. Brodskis reikalauja, kad Pilėno byla prieš „Laisvę“ būtų išmesta.

Tačiau, kaip viršui išdėstyta, teisėjas Gavigan rado Pilėno skundą pilnai pamatuotu ir skundžiamųjų įnešimą atmetė. Prie to laisviečiai turi savo įnešimu padarytus kaštus apmokėti.

Nag.

Nauja Kontribucija.

New Yorko ir Brooklyno vyskupai uždėjo visiems parapijonams vąj, kad iki galo lapkričio mėn. turi su dėti \$2,000,000 dolerių statymui trijų katalikiškų gimnazijų, su išguldymu Dievo mokslu. Kiekvienas darbininkas ir darbininkė turi duoti mažiausiai \$5.00, o vaikai — mažiausiai pusę dolerio. Vien tiktai Brooklyno parapijonams, lietuviams, prisiėsi sudėti apie \$6,000. Kunigams yra įsakyta surinkti paskirtas sumas, kurie jau ir vykdo vyskupo įsakymą.

Kelbi padėtis lietuvių katalikų su statomu duplikatu — nereikalingų mokyklų — svetimiems, neturint savųjų (mokyklų). Musų reikalams (kad ir katalikų mokykloms ar kitokiems) arių vyskupai ir kunigai nėra davę nė cento, ir atbulai, musų visos bažnyčios, klebonijos ir kapa užrašyti vyskupams, prie ko dar turime mokėti ekstra kontribucijas ir paskiau vis kas metai po ekstra kontribuciją ir gimnazijų užlaikymui, nes dovanai mokėsi jose (?).

Kas mokėtos tos kontribucijos, tam bus sukonfiduojamas dangus, bus atmetas nuo parapijos, nuo tikybiškų ceremonijų.

Kitais žodžiais sakant vy skapai užimanė sutverti naują valstybę valstybėje žmonių lėšomis, kuriems visai to nereikia. Jeigu vyskupai nori tokių mokyklų, tegul pasistato sau ir savo lėšomis jas užlaiko.

Mes, lietuviai, turime savo svarbesnį reikalą, negu minėtos gimnazijos ir mano patarimu yra *nemokėti tų penkinų*. Parapijos galėtų susirinkimuose nutarti rezoliucijas, kurios vyskupams išaiškintų lietuvių reikalus Lietuvoje ir kad lietuviai nuo tos mokėties būtų atleisti.

Tautietis.

Majoras Isakė Policijai Išvyti Ku Klux Klaną.

Matyt ne juokais prasidėjo kova visose Suv. Valst. prieš slaptą organizaciją Ku Klux Klan, kuri pasižymi žmonių terorizavimu ir labai tankiai visai nekaltus žmones baisiausiai kankina. New Yorko majoras Hyland isakė policijai kuogreičiausiai išvyti iš New Yorko kiekvieną šitos organizacijos narį, kaip greitai tik bus susekta, kad jis prigulio prie Ku Klux Klano. Šitam majoro įsakymui griežtai pasipriešino bapstis tų bažnyčios klebonas, kun. Oscar Haywood, kuris, sakoma, yra minėtos organizacijos organizatorium. Šitas kunigas viešai pareiškė, kad niekas nepajėgs išvyti iš New Yorko Ku Klux Klano narių.

Deficitas New Yorko Biudžete.

Apskaitliavimų Taryba pareiškė, kad šiuosmet įvairių New Yorko miesto departamentų išlaidos pasidarė žymiai didesės, negu šių metų biudžete buvo nužiūrėta, todėl biudžetas turi deficito apie \$1,513,000. Dabar dedama pastangų, kad kokių nors būdu padengus šį deficitą, todėl graiboma iš visų fondų dar nepraleisti pinigai. Yra manoma, kad visi miesto darbai, kurie galima atidėti tolimesniam laikui, bus sulaukyti ir jų varamui paskirti pinigai bus sugražinti į miesto iždinę. Bet tas reikš daugelį darbininkų nustojamą darbo.

Amerikos Raudonojo Kryžiaus Vajus.

Lapkričio 11 d. prasidėjo New Yorko Amerikos Raudonojo Kryžiaus vajus gavi mui naujų narių ir išrinkimui mokesnų iš senųjų narių, kuris tęsėsi ligi lapkričio 30 d. Buvo sudaryta tam tikri komitetai ir kitų tautų, kurie darbuos šitai organizacijai tarpe savų žmonių. Lietuviai maža aktyvumo parodė šiame vajute, iš ko labai stebėsi šios draugijos viršininkai.

Atsidarė Vakarinė Mokykla.

Mus prašo paskelbti, kad atidaryta vakarinės kliaosas, kuriose atviečiai mokinama anglų kalbos, prekybos, angliškos gramatikos, istorijos, geografijos, pilietybės ir tt. Galima užsiregistruoti kiekvieno pirmadienio, antradienio ir trečiadienio vakarais, nuo 7 ligi 9 val. Šios kliaosas atidaryta sekamose mokyklose: E. E. S. No. 70, 207 E. 75-th St. ir E. E. S. No. 74, 220 E. 63-rd St., New York City.

SLA. 126 kp. Susirinkimas.

Penktadieny, gruodžio 8 d., 8 val. vakare, SLA. raštinėje, 307 W. 30-th St., New York City, įvyks svarbus susirinkimas SLA. 126 kuopos. Todel yra kviečiami visi kuopos nariai atsilankyti į šį susirinkimą ir užsimokėti visas mokeskstis už šiuos metus, kad būtų galima padaryti tinkama apyskaita šių metų kuopos darbuotės. Taipgi yra ir daugiau svarbių reikalų aptarimui.

P. L. Ambrozaitė—sekr.

Nieko Nera Perdaug Gero Del Kūdikių. Duokite Geriausį

Geras maistas ir geras prižiūrėjimas padarys kiekvieną kūdikį sveiku ir tvirtu. Jeigu jūs negalite žindyti savo kūdikio, jums pirmutinė pagelba turi būti

Borden's EAGLE BRAND
(CONDENSED MILK)

Motinos per tris genterkes vartojo jį, jeigu jos negalėjo žindyti savo kūdikio. Kiekvienas kūdikis padarė greitą ir pastebėtiną augimą kaip tik tapo pradėtas maitinti su EAGLE BRAND.

Iškirpkite ir pasiūskite šį pagarsinimą į The Borden Co., New York ir gausite visus patarimus ir nurodymus, kaip jį vartoti lietuvių kalboje visai tvirtai, taipgi ir pulki kūdikių knyga.

LIETUVIŠKI KALENDORIAI 1923 M.

Šimet turiu vėl 5 naujus gražius lietuviškus sieninius kalendorius, jau gatavi siuntinėjimui. Kurie norite pamatyti arba į Lietuvą siūsti, tai tuoj prisiūskit dolerinę ir tuoj gausite kalendorius.

Siemetiniai kalendoriai yra šie: Lietuva Brangi Musų Tėvynė, Valio Lietuva, Lietuvos Vytis, Laisva Lietuva ir D. L. K. Gediminas.

Dar turiu ir nuo pereitų metų likusių kalendorių, kaip tai: Laisva Nepriguldoma Lietuva, Lentpjūviai, Gen. Žukauskas ant arklio, trys kareiviai kelia vėliavą ir kitokių. Taipgi turiu ir gražių-gražiausių amerikoniškų.

Kalendoriai šimet kainuoja: 1 už 30c., 2 už 50c., 5 už 1.00, 100 už \$15.00.

Užmokestį geriausiai siūsti doleriais, Money Orderiais arba Stempomis, adresuojant:

LITHUANIAN PRESS,
199 New York Ave., Newark, N. J.

PUIKIAUSIS IR GERIAUSIS MUZIKALIS LAIKRODIS PASAULYJE.

Stebėtinai grajijantis laikrodis ir tas yra naujasis laikrodžiui išradimas. Tas laikrodis parodo valandas ir minutes kaip ir kiekvienas kitas. Padarytas stipriai, gražiai apdirbtas ir laikys visam amžiui. Jeigu mylite girdėti gražią muziką nereikia jums mėtyti pinigų už visokius muzikališkus instrumentus, pavyzdin: Piano, fo nografo, smuikos, korneto ir tam panašiu. Jums tereik tik pasukt raktą viršuje to laikrodžio ir jis grajins gražias dainas ir melodijas, kurios palinkusims Jus ir jusų draugus. Jis grajina 15 minučių su vienu užvedimu ir kiekviena syki užvedus grajina skirtingas melodijas. Laikrodis aprūpintas mechanizmu, kad muzikos vėliukai persimaiu patys. Tai didelės vertės laikrodis, nes šale laikrodžio turi dar ir muziką. Toki laikrodį reikėtų turėti kiekvienam name. Ir jus to laikrodžio niekur negalite gauti kaip tik pas mus. Tikra kaina to laikrodžio \$18.00. Kiekvienas, kuris iškirps šį apgarsinimą ir prisiūsi mums užsakymą gaus šį laikrodį už \$8.95. Mes neprašome pinigų iš anksto, tik parasyk savo vardą ir adresą aiškiai ir idėk \$2.00 depozito, o kita užmokestį kada ts laikrodį atvežs jums į namus. Kiekvienas, kuris prisiūsi \$8.95 iš anksto už ts laikrodį, tam prisiūsiems VISAI DYKAI gražią deimantine Spilka ir paaukuotą rėtėžį.

PRACTICAL SALES COMPANY.
1219 North Irving Ave., Dept. 418, Chicago, Ill.

\$2,250.00 Į 4 MĖNESIUS!

Vienybės Bendrovė reikalauja agentų užrašinėti du-kart savaitinį laikraštį „Vienybė“ naujiesiems prenumeratoriams. Valius prasideda lapkričio 15, 1922, baigiasi kovo 15, 1923. Visiems agentams, kurie užrašys virš 10 naujų skaitytųjų, bus duodama 50 nuobimtis. Taipgi agentas užrašes per 4 mėnesius tukstantį skaitytųjų galės pelnyti \$2,250.00. Kad palengvinti agentams, Bendrovė skyrta naujiesiems skaitytėjams dovanas: gražų sieninį kalendorių ir knyguų vertės \$1.00.

Norintieji apsiimti ts darbą, atsiūskite pirm lapkričio 15, 1922 metų į

VIENYBĖ,
(Circulation Dept.)
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

BALTIC STATES BANK
PIRMUTINIS IR VIENINTELIS LIETUVIŲ VALSTIJINIS BANKAS RYTUOSE.

Kapitalas ir perviršis — \$270,000.00.
Turtais jau siekia — \$1,125,000.00.

Priima Depozitus ir moka 4% Depozitus galima siūsti per pašta.

SIUNCIA LIETUVON ir į kitas pasaulio dalis pinigų tu kraštų pinigais, arba AMERIKOS DOLERIAIS. Išmoka greičiausiai ir teisingiausiai. Ligi 1 d liepos 1922 m. arti 20,000 žmonių kreipėsi į mus pinigų siuntimo reikalais. TAS PARODO, KAD ŽMONES PASITIKI BALTIC STATES BANKU. Pasitikejima mes išdėrome teisingumu, sąžiningumu ir draugiškumu.

PARDUODA LAIVAKORTES Į LIETUVĄ ir iš Lietuvos ant visu laivų linijų ir konstruoniusiai prižiūri, kad keleiviai turėtų smagą ir gerą kelionę.

BANKAS ATDARAS kasdien nuo 9 val. ryte ligi 5 val. vakare, subatomis — 6gi 7 val. vakare.

TELEFONAS: WATKINS — 2142.

Visai reikalais rašdami adresuokite šitaip:

BALTIC STATES BANK,
294 Eighth Ave., New York, N. Y.

DABAR UŽSIRAŠYK

“AMERIKOS LIETUVI”

Amerikos Lietuvis, savaitinis laikraštis ramių pasiskaitymų, naudingų moksliskų straipsnelių ir svarbiausių žinių, yra naudingas kiekvienam lietuviui. Kas jį užsirašys lapkričio ar sekancio gruodžio mėnesio bėgyje, gaus gražių dovanų knygomis ir gražų sieninį kalendorių. Užsirašyk dabar, o turėsite naudingą laikraštį.

Reikalaujam agentų užrašinėti Amerikos Lietuvi, pardavinėti knygas ir gražias laiškam popieras.

Laiškus ir pinigus siūsdami adresuokit taip:

“AMERIKOS LIETUVIS”
15 MILLBURY ST., WORCESTER, MASS.

LAIVAKORTĖS Į Lietuvą ir iš Lietuvos. PINIGAI į Lietuvą ir visur.

APRAUDŽIU (Inšurimu) visokius daiktus. PASPORTAI ir kitoki dokumentai.

Dykai duodu patarimus. Adresuokite:

A. S. TREČIOKAS,
195 Adams Street, Newark, N. J.
Tel.: Market 4867.

PINIGUS siunčiame Lietuvon pigiai greitai ir saugiai!

Partraukiame gimines iš Lietuvos

LAIVAKORTES parduodame ant visu linijų viską kelionei parupiname

LITHUANIAN TRAVEL BUREAU (International)
136 East 42nd Street, New York, N. Y. (Travel Bureau)

Pakirpti plaukai ir pleiskanos nėra maoni kombinacija. Tos nesvarios baltos pleiskanų lupyns sunaikina gražiausius kiekvieno plaukus.

Ruffles

yra mirtinu priesu pleiskanų. Tik kelis kartus panuodojus jas iš galvos visiskai pranyks pleiskanos. Palaikymui sveikos galvos odos ir gražių žvilgančių plaukų, naudokit Ruffles.

Kaina 65 centai aptiekose, arba už 75 centus prisiūnciame tiesiai iš laboratorijos.

F. AD. RICHTER & CO.
104-114 So. 4th St. Brooklyn, N. Y.

UNITED-AMERICAN-LINES
JOINT-SERVICE-WITH
HAMBURG-AMERICAN-LINE.

NEW YORK - HAMBURG DIRECT

Trumpas susisiekimas su visom dalim Centralės Europos. Savaitiniai išplaukimai kas ketvergas nuo pier 86. North River, 46 St., New York, 12 val. diena.

Kajutes su 2, 4 ir 6 lovom ant visu laivų. Dideli valgymo kambariai, salona ir pasivaikšėjimo dėniai skiriami 3 kliaasai. Ant laivų „Hansa“, „Bayera“, „Wuerttemberg“ ir „Mount Clay“ yra speciališku kaitu.

Pradedant kovo mėn., 1923 m., du trijų žriubų laivai, Resolute ir Reliance plauks kas antras utarnikas su 1-mos, 2-ros ir 3-cios kliaosas pasažieriais.

Užsakymų vietas kreipkitės prie musų agentų arba

UNITED AMERICAN LINES
39 Broadway, New York, N. Y.

SLA. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISLIJŲ ADRESAI

PILDOMOJI TARYBA:
Prezidentas — St. Gegužis, Mahanoy City, Pa.
Vice-Prez. — V. Kamarauskas, 177 Slocum St., Edwarlsville, Pa.
Sekretorė — P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York City.

Iždininkas — T. Paukštis, 13 Mill St., Pittston, Pa.
Iždo Glob. — J. M. Danielius, 168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Iždo Glob. — K. Varašius, c/o All Nations Deposit Bank, Pittsburg, Pa.
Dr.-Kvot. — Dr. F. Matulaitis, 8709 Jos. Campan Ave., Detroit, Mich.

KONTROLES KOMISIJA:
B. Saloveičikas, 174 E. Main St., New Britain, Conn.
J. Stankevičius, 300 Hazle Ave., Wilkes Barre, Pa.
A. M. Augunas, 193 Grand St., Brooklyn, N. Y.

APŠVIETOS KOMISIJA:
V. K. Račkauskas, 294 — 8-th Ave., New York, N. Y.
Dr. J. J. Kaškiaučius, 341 Walnut St., Newark, N. J.

ISTATŲ KOMISIJA:
K. Gugis, 3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.
K. Jurgelionis, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill.
Z. Puišiuė, 253 Broadway, So. Boston, Mass.

FINANSŲ KOMISIJA:
A. F. Bredickas, Shenandoah Trust Co., Shenandoah, Pa.
M. W. Bush, 294 — 8-th Ave., New York, N. Y.
A. Ivaškevičius, 1622 Columbia Rd., So. Boston, Mass.

SVEIKATOS KOMISIJA:
Dr. I. Bronušas, 615 Columbia Ave., Baltimore, Md.
Dr. J. Jonikaitis, 3732 Michigan Ave., Detroit, Mich.
Dr. E. G. Klimas, 2538 E. Allegheny Ave., Philadelphia, Pa.

PRIEGLAUDOS NAMO KOMISIJA:
J. Bulota, 1816 So. 13-th St., Springfield, Ill.
J. K. Mažiukna, 1434 Sheffield St., N. S. Pittsburgh, Pa.
L. Savickas, 430 Leggett St., Scranton, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA:
P. Jurgeliutė, 307 W. 30-th St., New York, N. Y.
P. Petraitienė, 3237 Auburn Ave., Chicago, Ill.
E. Mačinskienė, 3126 Lowe Ave., Chicago, Ill.

SUSIVIENIJIMO STOVIO, SKUNDŲ IR APPELLACIŲ KOMISIJA:
J. Katkauskas, 7711 Lockyear Ave., Cleveland, Ohio.
A. Apanaitis, 207 Moore St., Westville, Ill.
K. Skužinskas, 216 So. 17-th St., Herrin, Ill.